

EDUSKUNNAN KANSLIAN HANKINTAOHJE

EDUSKUNNAN KANSLIAN JULKAISU 5 / 2000

ESIPUHE

Eduskunnan kansliatoimikunta hyväksyi 15.6.2000 jäljempänä olevan ohjeen eduskunnan kanslian hankintaohjeeksi. Ohje on voimassa 1.9.2000 alkaen. Ohjeen liitteissä ovat voimassa olevat muut säännökset, joita myös on noudatettava ja joiden mahdollista muuttumista on seurattava.

Hankintaohjeen valmisteli Hankintaohjetyöryhmä 2000 työryhmän sihteerin, tuottavuusvirkamies Pekka Taipaleen laatiman ehdotuksen pohjalta. Työryhmän puheenjohtajana toimi hallintojohtaja Kari T. Ahonen, varapuheenjohtajana toimistopäällikkö Martti K. Korhonen ja jäsenenä johtaja Katriina Kuusinen, valiokuntaneuvos Eelis Roikonen, toimistopäällikkö Pertti J. Rosila, toimistopäällikkö Pauli Lahti, tietohallintopäällikkö Olli Mustajärvi ja tiedotuspäällikkö Ilpo Pohjola.

Ohjeen tarkoituksena on:

- käynnistää vuotuinen hankintasuunnittelu eduskunnan kansliassa
- selkeyttää päätöksentekoa ja toimintavastuuta kansliatoimikunnan, hallintojohtajan ja toimintayksiköiden kesken
- antaa eduskunnan kanslian toimintayksiköille apuväline hankintojen toteuttamiseen säädösten edellyttämällä tavalla.

Ohjeessa on:

- hankintamenettelyjä koskevat yleiset periaatteet ja ohjeen hyväksymishetkellä voimassaolevat, hankintoja koskevat säännökset
- velvoitteet vuotuisen hankintasuunnitelman laatimisesta kansliatoimikunnan vahvistettavaksi
- päätösvaltaa selkeyttävät menettelyt, joiden mukaan kansliatoimikunta päättää yli kynnysarvon menevät yksittäiset hankinnat ja hallintojohtaja päättää tai delegoi toimintayksiköille alle kynnysarvon menevät hankinnat (kokonaisarvo tai jatkuvassa sopimuksessa 48 kuukaudelta laskettu arvo 828 311 mk)
- hankintamenettelyjä koskevat yksityiskohtaiset ohjeet koskien ilmoitusmenettelyä, tarjouskilpailuttamista, tarjousten käsittelyä, myyjän valintaa, tiedoksiantoa, tilausta, hankinnan valvontaa, toimituksen vastaanottoa, reklamointia, laskun maksamista, viivästyskorkoa, takuun valvontaa ja hankinta-asiakirjojen julkisuutta.

Eduskunnassa, kesäkuussa 2000

Kari T. Ahonen
Eduskunnan hallintojohtaja

SÄÄNNÖSTEN MUKAISEEN KILPAILUTTAMISEEN PERUSTUVAN HANKINTA-PROSESSIN VAIHEET

Hankintayksikön toimenpiteet

<u>Vastuu</u>	<u>Prosessin vaihe</u>
Toimintayksiköt/ Hallinto-osasto Kansliatoimikunta	- hankintatarpeen kartoitus ja hankinnan suunnittelu - hankintasuunnitelman hyväksyminen - päätös turvallisuushankinnasta
Toimintayksikkö	- ennakkoilmoitus/kausi-ilmoitus (kynnysarvon ylittävä hankinta)
Kansliatoimikunta/ Hallintojohtaja	- päätös hankintamenettelystä / per nimike (A- ja B-nimikkeet)
Toimintayksikkö	- hankinnasta ilmoittaminen (hankintailmoitus, kynnysarvon ylittävä hankinta) - tarjouspyynnön laatiminen - tarjouspyynnön lähettäminen ehdokkaille - tarjousten vastaanottaminen - tarjousten avaaminen - tarjoajien kelpoisuuden tarkistaminen - tarjousten sisällön tarkistaminen - tarjousten vertailu
Kansliatoimikunta/ Hallintojohtaja	- hankintapäätöksen tekeminen
Toimintayksikkö	- hylättyjen tarjoajien informointi (huom. valitusosoitus) - hankintasopimuksen tekeminen - jälki-ilmoitus (kynnysarvon ylittävä hankinta) - arviointia hankinnan tavoitteiden toteutumisesta - laskun maksaminen

FÖRORD

Riksdagens kanslikommission antog den 15 juni 2000 en upphandlingsanvisning för riksdagens kansli. Anvisningen träder i kraft den 1 september 2000. I bilagorna ingår övriga bestämmelser som måste efterlevas samt följas upp visavi eventuella ändringar.

Anvisningen har sammanställts av en särskild arbetsgrupp, Hankintaohjetyöryhmä 2000, utifrån förslag från produktivitetstjänsteman Pekka Taipale. Ordförande för arbetsgruppen var förvaltningsdirektör Kari T. Ahonen, vice ordförande byråchef Martti K. Korhonen och övriga medlemmar i gruppen direktör Katriina Kuusinen, utskottsrådet Eelis Roikonen, byråchef Pertti J. Rosila, byråchef Pauli Lahti, data-administrationschef Olli Mustajärvi och informationschef Ilpo Pohjola.

Anvisningen avser

- att starta en årlig upphandlingsplan i riksdagens kansli,
- att förtydliga beslutsfattandet och ansvarsfördelningen mellan kanslikommissionen, förvaltningsdirektören och enheterna,
- att ge enheterna inom riksdagens kansli ett instrument för upphandling i överensstämmelse med författningar och föreskrifter.

Anvisningen innefattar

- allmänna regler för upphandlingsförfarandet samt gällande upphandlingsbestämmelser vid den tidpunkt när anvisningen antogs,
- en förpliktelse att årligen upprätta en upphandlingsplan som skall antas av kanslikommissionen,
- regler som förtydligar beslutanderätten och som föreskriver att kanslikommissionen beslutar om enskilda inköp över tröskelvärdet och att förvaltningsdirektören beslutar om eller delegerar inköp under tröskelvärdet till enheterna (det totala värdet eller värdet för ett fortlöpande kontrakt periodiserat enligt 48 månader får uppgå till 828 311 mark),
- ingående föreskrifter för annonsering, konkurrensutsättning, handläggning av anbud, val av leverantör, meddelande, beställning, övervakning, mottagande av leveranser, reklamationer, betalning av fakturor, dröjsmålsränta, kontroll av garantier och offentlighet för upphandlingsdokumenten.

Riksdagen i juni 2000

Kari T. Ahonen
riksdagens förvaltningsdirektör

UPPHANDLINGSPROCESSEN VID KONKURRENSUTSÄTTNING

Den upphandlande enheten/åtgärder

<u>Ansvar</u>	<u>Fas i processen</u>
Enheter/ Förvaltningsavdelningen Kanslikommissionen	- kartläggning av behov och planering av upphandlingen - upphandlingsplanen antas - beslut om säkerhetsupphandling
Enhet	- förhandsanmälan/säsonganmälan (upphandling över tröskelvärde)
Kanslikommissionen/ Förvaltningsdirektören	- beslut om upphandlingsförfarande/per kategori (kategorierna A och B)
Enhet	- annonsering (annons, upphandling över tröskelvärde) - anbudsbegäran upprättas - anbudsbegäran skickas ut till kandidaterna - anbud tas emot - anbudsöppning - anbudsgivarnas kompetens kontrolleras - anbudens innehåll kontrolleras - anbud jämförs
Kanslikommissionen/ Förvaltningsdirektören	- inköpsbeslutet fattas
Enhet	- ej antagna anbudsgivare meddelas om avslag (Obs! besväransvisning) - avtal upprättas - efteranmälan (upphandling som överstiger tröskelvärde) - måluppfyllelsen utvärderas - fakturan betalas

SISÄLLYSLUETTELO

1	HANKINTAMENETTELYN YLEISET PERUSTEET	1
1.1	Ohjeen soveltamisala	1
1.2	Eduskunnan hankintatoimen periaatteet	1
1.3	Säädökset, määräykset ja ohjeet	1
1.4	Hankinta-asiakirjojen julkisuus	2
2	HANKINTOJEN SUUNNITTELU	3
2.1	Hankintojen liittyminen toiminnan ja talouden suunnitteluun	3
2.2	Julkisten hankintojen kynnysarvo ja siihen liittyvä ilmoitusmenettely	4
2.2.1	Julkiset hankinnat	4
2.2.2	Ei-julkiset hankinnat	6
3	HANKINTOJEN TOTEUTUS	6
3.1	Hankintojen valmistelu eduskunnan kansliassa	6
3.2	Hankintoja koskeva päätösvalta	6
3.3	Tiedoksianto toimittajan valinnasta	7
4	HANKINTATOIMINTAAN KOHDISTUVAT VALITUKSET	7
5	HANKINTAMENETTELYJÄ KOSKEVAT YKSITYISKOHTAISET OHJEET	7
5.1	Yleistä	7
5.2	Hankintojen suunnittelu ja valmistelu	8
5.3	Hankintamuodot	9
5.3.1	Avoin menettely	10
5.3.2	Rajoitettu menettely	10
5.3.3	Neuvottelumenettely	11
5.3.4	Neuvottelumenettely avoimen tai rajoitetun menettelyn jälkeen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa	13
5.3.5	Suora hankinta	14
5.4	Tarjouskilpailuttaminen	15
5.4.1	Yleistä	15
5.4.2	Tarjouspyyntö kynnysarvot alittavissa hankinnoissa	15
5.4.3	Tarjousten muoto	18
5.5	Saapuneiden tarjousten käsittely	18
5.5.1	Yleistä	18
5.5.2	Tarjousten vastaanotto	18
5.5.3	Kirjallisten, suljettujen tarjousten avaus	18
5.5.4	Tarjousten vertailu	19

5.6	Myyjän ehdottaminen ja hankinnasta päättäminen	20
5.6.1	Tarjousta ei saa hyväksyä	20
5.6.2	Esityksen tekeminen	21
5.6.3	Hankinta- ja ostopäätöksen teko	23
5.7	Tilaus	24
5.7.1	Sopimuksen syntyminen	24
5.7.2	Tilauksen (sopimuksen) tekeminen	24
5.8	Hankinnan valvonta	26
5.9	Toimituksen vastaanotto	27
5.10	Moiteilmoitus (reklamaatio)	29
5.11	Laskun maksaminen	30
5.11.1	Laskun käsittely	30
5.11.2	Korkolaki ja ostajan viivästyskorot	31
5.12	Takuun valvonta	31
5.13	Hankinnan suorittamista ja esityksen tekemistä yksinkertaistavat menettelysäännökset C-nimikehankinnoissa	31
5.14	Erinäisiä määräyksiä	33
5.14.1	Sopimushankinnat	33
5.14.2	Esteellisyys hankintoja suoritettaessa	33
5.14.3	Hankinta-asiakirjojen säilytys	34
5.14.4	Eräitä hankintoja koskevat erityismääräykset	35

LIITTEET	Liite 1	Hankintoja koskeva lainsäädäntö
	Liite 2	Laki julkisista hankinnoista (1505/92; muut.1523/94, 725/95)
	Liite 3	Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta (1247/97)
	Liite 4	Asetus valtion hankinnoista (1416/93)
	Liite 5	Asetus kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista (380/1998)
	Liite 6	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen vahvistamisesta
	Liite 7	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös julkisten hankintojen kynnysarvoista
	Liite 8	Valtion tietotekniikkahankintojen yleiset sopimusehdot 1998
	Liite 9	Hankintojen luokitus
	Liite 10	Oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus hankinta-asioissa

1 HANKINTAMENETTELYN YLEISET PERUSTEET

1.1 Ohjeen soveltamisala

Ohjetta noudatetaan eduskunnan kanslian hankinnoissa ja niihin liittyviä sopimuksia solmittaessa. Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden, palveluiden ja oikeuksien ostamista ja vuokraamista sekä urakalla teettämistä näihin liittyvine suunnittelu-, valmistelu- päätöksenteko- ja seurantatoimintoineen.

1.2 Eduskunnan hankintatoimen periaatteet

Hankintatoimi on tukitoiminto, jonka tehtävänä on tarjota organisaatiolle oikean laatuiset materiaali- ja muut palvelut taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti siten, että organisaatiolla on tarvittavat edellytykset tulokselliseen toimintaan.

Hankintatoimessa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailumahdollisuudet ja pyrittävä kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Hankinnoissa on, riippumatta hankinnan suuruudesta, noudatettava avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Ehdokkaita ja tarjouksen tekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti.

Perusedellytys hankintaan ryhtymiselle on, että hankittavan tavaran tai palveluksen tarve on välttämätön ja että hankintaa varten on talousarviossa myönnetty määräraha tai kansliatoimikunnan antama hankintalupa.

1.3 Säädökset, määräykset ja ohjeet

Eduskunnan kanslian hankinnoissa noudatetaan valtionhallinnon yleisiä hankintasäännöksiä.

Yleiset hankintamenettelyn säännökset on sisällytetty julkisista hankinnoista annettuun lakiin sekä sen nojalla annettuihin asetuksiin. Luettelo hankintatoimintaa koskevista keskeisistä laeista, asetuksista ja määräyksistä on **liitteessä 1**. Liitteinä ovat erikseen laki julkisista hankinnoista (1505/92; muut 1523/94, 725/95 ja 1247/97), asetus valtion hankinnoista (1416/93), asetus kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista (380/1998), Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 1994),

kauppa- ja teollisuusministeriön päätös julkisten hankintojen kynnysarvoista sekä Valtion tietotekniikkahankintojen yleiset sopimusehdot 1998 (VYSE 1998)

Liitteet 2 - 8.

Tätä ohjetta ja sen liitteissä olevaa lainsäädäntöä soveltavan on huomioitava säädöksiin myöhemmin tulevat muutokset. Eduskunnan hankinnat voivat olla julkisia tai ei-julkisia. Julkisia hankintoja koskevat hankintasopimukset ja tilaukset tehdään kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamia (1417/93) julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja JYSE 1994 noudattaen.

Ei-julkisten hankintojen toteuttamisessa noudatetaan toistaiseksi soveltuvien osin edellä tarkoitettuja sopimusehtoja.

1.4 Hankinta-asiakirjojen julkisuus

Tarjouspyynnöt tulevat julkisiksi, kun ne on allekirjoitettu. Hankintoja koskevista asiakirjoista saapuneet tarjousasiakirjat ja niiden johdosta laaditut asiakirjat eivät ole milloinkaan osin julkisia, ennen kuin tarjousten nojalla on tehty hankintapäätös tarjouksen hyväksymisestä tai kaikkien tarjousten hylkäämisestä. Tarjoajan liike- tai ammattisalaisuuksia sisältävät tarjousasiakirjojen kohdat eivät päätöksen jälkeen tule julkisiksi. Hankintapäätöksen tekijän on tapauskohtaisesti harkittava, mitkä tiedot ovat liike- tai ammattisalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja .

Salassa pidettävässä hankinnassa tai hankinnassa, jossa valtion keskeiset turvallisuusasiat ovat kyseessä, muutkaan hankinta-asiakirjat eivät tule julkisiksi.

Ei-julkisia asiakirjoja ovat kaikki hankintayksikön hankintapäätöksen valmisteluun liittyvät valmistelu- ja luonnosasiakirjat kuten perustelut, muistiot ja lausunnot. Hankintapäätöksen jälkeen nämä asiakirjat ovat julkisia. Hankintapäätös liitteineen merkitään diariin .

Hankinta- tai ostopäätöksen teon jälkeen kaikille tarjouksen tehneille ilmoitetaan **aina** seuraavat asiat:

kenen ehdokkaan tarjous hyväksyttiin,
kokonaistaloudellisuusvalinnassa valinnan perusteet ja hinta,
alimman hinnan ratkaisussa hinta,
tarjouksen jättäneiden lukumäärä.

Erikseen pyydettyäessä annetaan jäljennös hankintapäätöksestä, tarjousten avauspöytäkirjasta tai suora hankinnan päätöspäätöksestä ja erillisellä päätöksellä hyväksyttyjen sekä hylättyjen tarjousten hyväksymis- tai hylkäämisperusteista.

Yksittäisen ehdokkaan tai valitun myyjän tarjousasiakirjoista ei anneta tietoja muille, ellei niitä haluava esitä sellaista oikeusperustetta, jonka nojalla hänellä on oikeus saada tällaiset tiedot ja että hankintapäätöksen tekijä on ratkaissut, ettei pyydetty asiakirja sisällä liike- ja ammattisalaisuuksia.

Kaikki hankintoihin liittyvät asiakirjat tulee säilyttää käsittelyn aikana huolellisesti niin, ettei niistä joudu tietoja sivullisille eivätkä asiakirjat joudu kadoksiin. Käsittelyn päätyttyä asiakirjat on toimitettava arkistoon säilytettäväksi niin pian kuin mahdollista. Arkistointi tulee järjestää niin, että hankinnan tarkastettavuus säilyy hyvänä.

Hankinta-asiakirjojen julkisuutta koskevia säännöksiä ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 6 §, 7 § ja 11 §.

2 HANKINTOJEN SUUNNITTELU

2.1 Hankintojen liittyminen toiminnan ja talouden suunnitteluun

Hankintojen suunnittelu on osa toiminnan ja talouden suunnittelua. Hankintojen suunnittelujärjestelmään kuuluvat hankintasuunnittelu ja ostotoiminnan valmistelu.

Hankintasuunnittelu sisältää paitsi hankintojen kokonaisuutta koskevia suunnitelmia myös hankintaohjelmien laatimisen niin, että niiden nojalla voidaan toteuttaa ostotoiminnan valmistelu ajallisesti tarpeiden ja varojen käytön kannalta tarkoituksenmukaisesti.

Ostotoiminnan valmistelulla tarkoitetaan lakimääräisten hankintailmoitusten julkaisemista sekä niitä muita toimenpiteitä, joiden tuloksena säädöksiä ja määräyksiä noudattaen voidaan aloittaa yksittäisten esineiden, materiaalien tai palveluiden ostaminen.

Eduskunnan kanslian hankintasuunnitelman laatii hallinto-osasto yksiköiden hankintasuunnitelmaehdotusten perusteella. Kansliatoimikunta vahvistaa hankintasuunnitelman eduskunnan kanslian talousarvion vahvistamisen yhteydessä vuodeksi kerrallaan.

Hankintasuunnitelman tultua hyväksytyksi hallintojohtaja tekee sen perusteella hankintapäätöksen, johon kuuluvat:

- hankintojen jaottelu eri luokkiin päätöksentekoa ja ostotoiminnan valmisteluja varten (A, B, C). **Liite 9.**
- ostotoiminnan suorittamista koskevat rajoitukset ja
- määräykset ja ohjeet hankintojen toteuttamisesta.

2.2 Julkisten hankintojen kynnysarvo ja siihen liittyvä ilmoitusmenettely

2.2.1 Julkiset hankinnat

Julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan kuuluvat hankinnat (eli julkiset hankinnat) luokitellaan GPA-kynnysarvon ylittäviin (828 311 mk vuosille 2000-2001) ja kynnysarvon alle oleviin hankintoihin.

Hankintamenettely kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on ilmoituksen, kuulutuksen ja valitusmenettelyn osalta sama riippumatta siitä, onko kyseessä A-, B- tai C-nimikkeiden ja/tai palvelun hankinta.

Kynnysarvo n laskentaperusteena on sopimuksen tai tarjouspyynnön veroton kokonaisarvo, joka on teknisesti ja taloudellisesti erikseen kilpailutettavissa.

Puite- tai vastaavassa muussa jatkuvassa sopimuksessa laskentaperusteena on 48 kuukauden kokonaisarvo. Hankintaan sisältyvät optiot lasketaan kynnysarvoon täysimääräisenä.

Kynnysarvon ylittävästä hankinnasta tai palvelusta on tiedotettava Suomen Virallisen lehden julkiset hankinnat osassa.

Ilmoituslajit ovat:

- ennakkoilmoitus ja kausi-ilmoitus
- hankintailmoitus
- jälki-ilmoitus

Ilmoitus on tehtävä suomeksi tai ruotsiksi.

Vastuu ilmoituksista ja niitä koskevien määräaikojen noudattamisesta on sillä hankintayksiköllä, jonka tehtäväksi hankinnan tai oston toteuttaminen on määrätty.

Ilmoitusvelvollisuus etenkin C-nimikkeissä voidaan ohittaa, mikäli toimittajana (myyjänä) on sellainen toimittaja, joka on jo tämän hankintavolyymien aiemmin ilmoittanut ja kilpailuttanut.

Kauppatalo Hansel Oy on sitoutunut noudattamaan menettelyssään kaikkia julkiselta hallinnolta vaadittavia mm. edellä tarkoitettuja toimia, joten hankinnat Kauppatalo Hansel Oy:ltä eivät vaadi ilmoitusmenettelyä, vaikka vuositason kynnyisarvo ylittyisi.

Ilmoitusmenettely aikamäärineen käy ilmi yksityiskohtaisesti liitteenä olevasta hankinta-asetuksesta. **Liite 4.**

2.2.2 Ei-julkiset hankinnat

Julkisista hankinnoista annetun lain 1 §:n 2 momentissa lueteltuihin hankintoihin ei sovelleta sanottua lakia. Asiasta on säädetty tarkemmin asetuksella hankinnoista, joihin ei sovelleta lakia julkisista hankinnoista (342/94).

Näiden hankintojen osalta kansliatoimikunta tekee erikseen päätöksen siitä, että hankinta ei ole julkinen.

Päätös, ettei hankintaan sovelleta lakia julkisista hankinnoista on tehtävä ennen muuhun hankintamenettelyyn ryhmistä.

3 HANKINTOJEN TOTEUTUS

3.1 Hankintojen valmistelu eduskunnan kansliassa

Hallintojohtaja valmistelee ne eduskunnan hankinnat, joilla on laajaa yleistä merkitystä tai, joissa on yhteistoimintaa muun valtionhallinnon kanssa.

Hankinta toteutetaan siinä yksikössä, jonka alaan ko. materiaali tai palvelu kuuluu.

Pysyvät ja toistaiseksi voimassaolevat palvelusten ostosopimukset tulee luetteloida ja järjestää samaan hakemistoon tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.

3.2 Hankintoja koskeva päätösvalta

Kansliatoimikunta

Kansliatoimikunta vahvistaa vuotuisessa hankintasuunnitelmassa hankintamenettelyt, joissa on määritelty hankintojen kilpailutus- ja muu toteutusvastuu ja päättää yksittäisistä kynnysarvon ylittävistä hankinnoista.

Hallintojohtaja

Hallintojohtaja päättää kaikki muut hankinnat ja delegoi tarvittaessa ostotoiminnan eduskunnan kanslian toimintayksiköille.

3.3 Tiedoksianto toimittajan valinnasta

Hankintapäätös on annettava tiedoksi valitulle ja hävinneelle myyjälle viimeistään hankintapäätöstä seuraavana työpäivänä. Tiedoksianto tehdään kaikille samanaikaisesti numeroidulla ja diarioidulla kirjeellä tai samoin kuin tarjouspyyntö annettiin ja tarjoukset saatiin. Hankintapäätökseen on aina liitettävä valitusosoitus. **Liite 10.**

Hankintayksikön on seurattava hankinnan lainvoimaisuusaikaa, joka on 14 päivää tiedoksisaannista. Tiedoksisaanti katsotaan annetuksi 7 päivää ilmoituksen postituksesta. Toimittajan valintaa koskeva päätös annetaan tiedoksi myös voittaneelle myyjälle ellei tiedoksisaanti ole poikkeuksellisesti tapahtunut sopimuksen allekirjoituksella, tilauksella, tms. tavalla.

4 HANKINTATOIMINTAAN KOHDISTUVAT VALITUKSET

Hankintayksikköön kohdistuvat julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamat valitukset käsitellään hankinnan valmisteluvastuussa olleessa yksikössä. Valituksesta on välittömästi sen saavuttua annettava tieto hallintojohtajalle. Edellä mainittua menettelyä noudatetaan riippumatta, mille viranomaiselle tai tuomioistuimelle vaatimus on jätetty.

5 HANKINTAMENETTELYJÄ KOSKEVAT YKSITYISKOHTAISET OHJEET

5.1 Yleistä

Hankinnat suoritetaan:

1. eduskunnan kanslian tekemiin yleissopimuksiin tai muihin kilpailutettuihin sopimuksiin perustuen,
2. valtion yhteisiä hankintayksiköitä käyttäen (Kauppatalo Hansel Oy),
3. yhteishankintana muiden viranomaisten kanssa tai kyseistä toimintaa hoitavalta viranomaiselta tai
4. muualta niin, että hankinnan toteuttaja noudattaa

tämän ohjeen hankintamenettelyjä.

Hyväksyttävien vähimmäishankintaehtojen saavuttamiseksi on käytettävä hyväksi Kauppatalo Hansel Oy:n ja muiden valtion keskitettyjä hankintoja hoitavien laitosten yhteishankintoja sekä pyrittävä yhteistoimintaan samanlaisia tavaroita käyttävien valtion virastojen ja laitosten kanssa.

Hankintaehtojen parantamiseksi hankinnoissa on ylläpidettävä kilpailua myyjien kesken ja hankinnat on suoritettava mahdollisimman taloudellisina erinä sekä käytettävä edullisinta tarjolla olevaa jakelutietä. Hinnanalennukset ja muut hankintaehdot on pyrittävä saamaan ainakin yhtä edulliseksi kuin sama myyjä myöntää suosituimmille asiakkailleen.

5.2 Hankintojen suunnittelu ja valmistelu

Hankintoja suunniteltaessa on otettava huomioon, että hankintojen on perustuttava välttämättömään tarpeeseen. **Käyttöön hankittaville raaka- ja tarveaineille, puolivalmisteille ja valmiille tai tilauksesta valmistettaville tavaroille tai ohjelmille ei tule asettaa suurempia laatuvaatimuksia kuin tavaroiden käyttö-tarkoitus ja -tarve kohtuudella edellyttää.**

Hankintoja suunniteltaessa on myös otettava huomioon julkisen hallinnon standardointivaatimus ja pyrittävä hankkimaan yleisesti käytössä olevia tavaramalleja ja -laatuja. Hankintojen suunnittelun yhteydessä on harkittava, onko hankinta edullisinta toteuttaa ostamalla, vuokraamalla tai ulkoistamalla palvelun tuottaminen.

Hankinnat on valmisteltava huolellisesti, jotta myönnettyillä määrärahoilla saadaan parhaat mahdolliset tulokset ja hankintojen muustakin asianmukaisesta läpiviemisestä voidaan olla jo etukäteen varmoja. Hankintasuunnitelmat on vuosittain laadittava niin yksityiskohtaisesti, että niiden perusteella syntyy täsmällinen varojen käyttösuunnitelma.

Suurten hankintojen osalta on tehtävä lisäksi erillinen hankintaohjelma, joka sisältää ainakin hankinnan toteuttamista koskevan aikataulun (milloin tarjouspyyntö on lähetettävä, mihin mennessä tarjoukset tulee jättää, tarjousten hinnan ja teknisten selvitysten vaatima aika, hankintapäätöksen tekeminen, sopimusneuvottelut, ostosopimuksen tekeminen, arvioitu toimitusaika, tuotteen käyttöönotto-

miseen arvioitu aika, jne). Suunnitelma on samalla mahdollisen hankintaprojektin toteutusaikataulu.

Suunnitelmat on ajoitettava siten, että raha-arvoltaan merkittävät hankinnat voidaan, erikseen niin päätettäessä, tarvittaessa ennakoivasti käynnistää pyytämällä tarjouksia jo ennen talousarvion hyväksymistä. Muutkin hankinnat on pyrittävä jaksottamaan kalenterivuositain hankintatarpeen ja maksujen jakautumisen osalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Erityisesti ylläpitävään huoltoon tarkoitettujen varojen kulutus on suunniteltava koko vuoden kattavaksi ajaksi.

5.3 Hankintamuodot

Hankinnat tulee toteuttaa käyttäen jotain seuraavista hankintamuodoista sen mukaan kuin niiden käyttämistä koskevat edellytykset mahdollistavat edullisimman hankintamuodon.

Kynnysarvon ylittävissä julkisissa hankinnoissa hankintamuotoja ovat:

- Avoin menettely
- Rajoitettu menettely
- Neuvottelumenettely

Ks. asetus kynnysarvon ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista (243/95), josta tässä ohjeessa käytetään lyhennystä A Ky.

Kynnysarvon alittavissa hankinnoissa voidaan aina käyttää edellä mainittuja hankintamuotoja ja lisäksi eräin edellytyksin **suorahankintaa** (ks. asetus valtion hankinnoista (1416/93), josta tässä ohjeessa käytetään lyhennystä A V).

5.3.1 Avoin menettely

Avoimella menettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa kaikki halukkaat voivat tehdä tarjouksen (A Ky).

Avoin menettely käynnistetään ilmoituksella, jossa pyydetään tarjoajia ilmoittautumaan niin, että heille voidaan antaa tarjouksen tekemistä varten tarpeellinen aineisto. Yksinkertaisissa hankinnoissa avoimen menettelyn hankinta-ilmoitus voi jo sellaisenaan olla varsinainen tarjouspyyntö, jos keskenään vertailukelpoisten tarjousten tekeminen on ilmoituksen nojalla mahdollista tehdä.

Useimmiten hankintailmoituksessa voidaan rajoittaa mainitsemaan vain tarjouspyynnön pääkohdat, ja varsinaiset tarjouspyyntöasiakirjat tai muut lisätiedot lähetetään myöhemmin niille halukkaille, jotka sitä erikseen pyytävät, mahdollisesti rahamääräistä tarjousvakuutta vastaan. Toimittaja tai urakoitsija on valittava kaikkien tarjouksen jättäneiden joukosta.

Kynnysarvon ylittävissä tavarahankinnoissa on ensisijaisesti käytettävä avointa menettelyä. Rajoitettua menettelyä ja neuvottelumenettelyä voidaan käyttää vain erikseen säädetyin edellytyksin (A Ky).

Avoimessakin hankinnassa tarjouspyyntö voidaan julkaistun ilmoituksen lisäksi lähettää myös suoraan sellaisille tavarantoimittajille tai urakoitsijoille, joilta erityisesti halutaan tarjous. Tällöin on noudatettava ilmoitusmenettelyn sisällöstä ja määräajoista säädettyjä ehtoja. Syrjintäkielto edellyttää, että kaikki tarjoajat saavat saman informaation hankinnasta ja ettei tietoja anneta joillekin tarjoajille aiemmin kuin toisille.

5.3.2 Rajoitettu menettely

Rajoitetulla menettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö pyytää tarjouksen ilmoittautuneiden joukosta valitsemiltaan ehdokkailta (A Ky).

Kynnysarvon ylittävissä hankinnassa rajoitettua menettelyä käytetään niin, että hankintayksikkö rajaa tarjoajien lukumäärää ilmoittautuneiden joukosta. Tarjoajien valinnassa voidaan käyttää vain asetuksessa (A Ky) sallittuja toimittajan tai urakoitsijan tekniselle osaamiselle asetettuja tai taloudellista tilannetta koskevia kriteereitä.

Rajoitetussa menettelyssä varsinainen tarjouskilpailu käydään kilpailuttamalla valittuja osallistujia niiden joukosta, jotka ovat asianmukaisesti ilmoittautuneet ehdokkaaksi. Tarjoajia on kutsuttava hankinnan kokoon nähden riittävästi.

Kynnysarvon alittavassa hankinnassa tulisi käyttää ensisijaisesti avointa menettelyä silloin, kun siitä ei ole hankinnan laajuuteen nähden suuria kustannuksia tai muuta haittaa.

Kynnysarvon alittavassa hankinnassa voidaan käyttää rajoitettua menettelyä sillä tavoin sekamuotoisena kuin siitä on säädetty julkisista hankinnoista annetun asetuksen (1416/93) 3 §:ssä eli niin, että hankintayksikkö tarjouskilpailun jälkeen neuvottelee yhden tai useamman toimittajan kanssa. **Siirtymisestä neuvottelumenettelyyn on päätettävä erikseen.**

Perustelu, miksi hankinnasta on neuvoteltu, on merkittävä asiakirjoihin. Asetuksessa ei ole tästä seikasta yksilöityjä esimerkkejä. Näin ollen perusteena tulee kysymykseen julkisista hankinnoista annetun lain (1505/92) 5 §:ssä tarkoitettu erityinen syy.

5.3.3 Neuvottelumenettely

Neuvottelumenettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö ottaa yhteyden valitsemiinsa toimittajiin ja neuvottelee yhden tai useamman toimittajan kanssa sopimuksen ehdoista (A Ky).

Kynnysarvonylittävissä hankinnoissa neuvottelumenettelyn edellyksenä on, että avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu lainkaan tarjouksia, tarjoukset eivät ole vastanneet tarjouspyynnön ehtoja tai ne eivät ole sopineet aiottuun tarkoitukseen (A Ky).

Hyväksyttäviä tarjouksia ei ole saatu esimerkiksi silloin, kun kaikki tarjoukset ylittävät käytettävissä olevat varat, saatu tarjous on saapunut myöhässä, mikään tarjoajista ei täytä asetettuja teknisiä ja taloudellisia vaatimuksia tai tarjotut tuotteet eivät sovellu käyttötarkoitukseen. Hyväksyttävä tarjous edellyttää siis sitä, että tarjoaja on kelvollinen ja tarjous noudattaa tarjouspyynnössä mainittuja ehtoja.

Neuvottelumenettely edellyttää lisäksi pääsääntöisesti erillisen ilmoituksen julkaisemista. Eräin edellytyksin voidaan neuvottelumenettelyä käyttää ilman sanottua ilmoitusta (A Ky).

Erillinen ilmoitus neuvottelumenettelyyn siirtymisestä vältetään vain, jos neuvotteluihin otetaan mukaan kaikki ensimmäisellä kierroksella (avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä) mukana olleet hyväksyttävät tarjoajat. Ilmoitusta ei niin ikään tarvita, jos ensimmäisellä kierroksella ei ole saatu lainkaan tarjouksia. Lisäehtona ilmoituksen välttämiseksi on vielä se, ettei aiemmin annettuja sopimusehtoja muuteta olennaisesti.

Kynnysarvon alittavissa hankinnoissa voidaan käyttää neuvottelumenettelyä samanlaisin edellytyksin kuin edellä kohdassa 5.3.2 on sanottu rajoitetun ja neuvottelumenettelyn sekamuotoisen menettelyn käyttämisestä.

5.3.4 Neuvottelumenettely avoimen tai rajoitetun menettelyn jälkeen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa

Avoim menettely

Hankintailmoitus

Väh. 52 pv

Tarjoukset saadaan

Neuvottelumenettelyyn siirtyminen

Neuvotellaan kaikkien
tarjoajien kanssa

Hankintaneuvottelut

Hankintapäätös

Tarjoajien informointi

Jälki-ilmoitus
48 pv:n kuluessa

Rajoitettu menettely

Hankintailmoitus

Väh. 37 pv

Osallistumishakemukset

Tarjouspyynnöt

Väh. 40 pv

Tarjoukset saadaan

Neuvottelumenettelyyn siirtyminen

Ei neuvotella kaikkien
tarjoajien kanssa

Hankintailmoitus

Väh. 37 pv

Osallistumishakemukset

Neuvottelukutsut

Hankintaneuvottelut

Hankintapäätös

Tarjoajien informointi

Jälki-ilmoitus 48 pv:n kuluessa

5.3.5 Suora hankinta

Suoralla hankinnalla tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa joko neuvotellaan vain **yhden** toimittajan kanssa tai toteutetaan hankinta neuvottelua käymättä aikaisemman sopimuksen nojalla.

Kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa voidaan käyttää suoraa hankintaa vain niillä edellytyksillä, joilla voidaan käyttää neuvottelumenettelyä ilman erillistä ilmoitusta (A Ky).

Tällaisia edellytyksiä ovat kiireelliset hankinnat sekä kehitysprojektit, jolloin tuotetta valmistetaan yksittäiskappaleita vain tilaajalle eikä sitä tehdä kaupallista menekkiä silmällä pitäen sarjatuotantona. Kiireellä tarkoitetaan hankintayksikölle ennalta arvaamattomista syistä aiheutunutta äärimmäistä kiirettä, ts. tilannetta, joka ei johdu hankintayksiköstä itsestään ja jota ei ole voitu kohtuudella ennakoida. Esimerkkinä äärimmäisestä kiireestä voidaan mainita onnettomuus, ennalta arvaamaton laitteen rikkoutuminen ja siitä johtuva varaosatarve. Tavallisemmissa kiiretapauksissa voidaan käyttää myös nopeutettua menettelyä (avoin menettely).

Suoran hankinnan käyttäminen edellyttää, että hankinnasta on tehty hankintalain 1505/92 1 §:n perustein soveltamista koskeva eduskunnan kanslian menettelytapapäätös tai hankittavaa tavaraa ei ole muualta saatavissa, huolto-, varaosa- tai muut tekniset syyt taikka toiminta vaatii määrätynlaisen tavaran hankintaa, kysymyksessä on poikkeuksellisen kiireellinen hankinta tai muu edellisiin rinnastettava syy.

Syy suoran hankinnan käyttämiseen on todettava ennalta ja se on kirjoitettava hankintapäätökseen, tai siihen liittyvään muuhun asiakirjaan.

Kynnysarvon alittavissa hankinnoissa voidaan käyttää suoramarkintaa A V 4 §:ssä luetelluin edellytyksin sekä jäljempänä kohdassa 5.1.3 määrättyllä tavalla hankittaessa arvoltaan vähäinen määrä tavaraa silloin, kun laatu ja hinta tiedetään aikaisempien hankintojen, kiinteän hintaluettelon tai tiedustelun perusteella.

5.4 Tarjouskilpailuttaminen

5.4.1 Yleistä

Kynnysarvon ylittävät hankinnat kilpailutetaan edellä esitettyjen hankintamuotojen menettelytapoja noudattaen. Kynnysarvon alittavissa hankinnoissa ei ole

samanlaisia ehdottomia ilmoitusmenettelyjä. Kynnysarvon alittavien hankintojen tarjouskilpailusta on säädetty asetuksessa valtion hankinnoista (342/94). Jäljempänä esitettävät ohjeet koskevat kynnysarvon alittavia hankintoja.

Hankintalain 5 §:n mukaan hankinnasta on sen arvosta riippumatta joko ilmoitettava tai tarjouksia on muutoin pyydetty hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä. Ennen tarjouksien pyytämistä EY:n ulkopuolisilta toimittajilta on mahdollisuuksien mukaan selvítettävä, ettei tuotteita valmisteta sisämarkkinoilla.

Valtion yhteisten hankintaelinten piiriin kuuluvia tavaroita hankittaessa noudatetaan tehtyä menettelytapasopimusta.

Arvoltaan suurissa tai muista kuin vakiintuneesti aikaisemmin toistuneissa hankinnoissa, jotka eivät koske vahvistettuja nimikkeitä, on hankintaehtojen ja muiden hankintaan liittyvien näkökohtien selvittämiseksi otettava yhteys jo hankintaa suunniteltaessa hallintojohtajaan.

Kilpailuttaminen tulee pääsääntöisesti tehdä kolmen-neljän vuoden välein, ellei vuotuiselle kilpailuttamiselle ole taloudellisia tai toiminnallisia perusteita.

5.4.2 Tarjouspyyntö kynnysarvot alittavissa hankinnoissa

Kilpailun aikaansaamiseksi myyjien kesken on tarjouksia pyydetty riittävältä määrältä luotettaviksi ja toimituskykyisiksi tunnettuja myyjiä.

Vain suorassa hankinnassa ja neuvotteluhankinnassa, silloin kun kysymyksessä on jatkohankinta, tarjouksia ei tarvitse pyytää useilta myyjiltä. Edellä mainittu jatkohankinta tulee kysymykseen vain poikkeustapauksissa ja sen käyttöön on aina esitettävä perusteltu syy, joka on ilmentävä hankinta-asiakirjoista.

Jos muu kuin tarjouspyynnön saanut, mutta muutoin edellytykset täyttävä myyjä ilmoittaa olevansa halukas tekemään tarjouksen kysymyksessä olevasta hankinnasta, on hänellä oikeus tehdä tarjous ja saada sitä varten tarjouspyyntö. Määräaikaa, johon mennessä tarjoukset on jätettävä, ei kuitenkaan tarvitse muuttaa.

Tarjouspyyntö tehdään pääsääntöisesti kirjallisesti. Hankinnan laadun, arvon ja kiireellisyyden mukaan tarjouspyyntö voidaan tehdä myös telefax- ja sähköpostimuodossa tai lehti-ilmoituksin. Suullisesti tarjouspyyntö voidaan tehdä vain

silloin, kun hankinnan kokonaisarvo on vähäinen. **Eduskunnan kansliassa vähäisenä kokonaisarvona pidetään 10 000 mk(sis. alv) .**

Tarjouspyyntö on laadittava sekä kaupallisesti että teknisesti niin selväksi ja yksityiskohtaiseksi, että siihen perustuvat tarjoukset ovat keskenään vertailukelpoisia. Myyjille tulee varata kohtuullinen aika tarjouksen tekemiseen.

Tarjouspyynnössä on, riippumatta siitä, tehdäänkö se kirjallisesti tai suullisesti, hankinnan laadusta ja arvosta riippuen ilmoitettava:

- S** hankittavan kohteen paljous, laji ja laatu yleisesti käytössä olevia kaupanimityksiä tai yleistä materiaalinimikkeistöä käyttäen tai liittämällä tarjouspyyntöön selvitys tavaroita tai palvelua koskevista vaatimuksista kuten piirustukset, mallit ja asennusvelvoitteet sekä vaatimus CE-hyväksymisestä ja standardeista ellei tuotteen luonne niitä ilmaise; **hankinnan kohteen vaatimusten tulee olla yhdenmukaiset hankinnan ratkaisuperusteiden kanssa,**
- S** -pyyntö esittää hinta, arvonlisävero, yhteishinta ja/tai hinnan muutospäätökset,
- S** maksuehtosuositus (yleensä ”per 14 pv./. tai 30 pv netto”),
- S** toimitusaika, joka on pyrittävä määrittämään mahdollisimman väljäksi, ellei ehdottomasti tarvita tiettyä aikana tapahtuvaa toimintaa,
- S** toimitusehto yleisiä toimitusehtolausekkeita käyttäen,
- S** missä muodossa, mihin mennessä ja miten merkittynä tarjous on jätettävä,
- S** kuinka pitkän ajan tarjouksen tulee olla voimassa,
- S** voidaanko tehdä osatarjouksia,
- S** takuu, ylläpito, huoltopalvelut, koulutus ja ohjekirjat,

- S** muut tarpeelliset selvitykset, kuten esim. myyjältä mahdollisesti vaadittavan raaka-aine- tms. vakuuden määrä, laatu ja voimassaolo, tavaran vastaanottoon liittyvät seikat, pakkaustoivomukset ja asianhoitajat sekä vaatimukset immateriaalisista oikeuksista, sekä
- S** ilmoitus valtion julkisten yleisten sopimusehtojen JYSE 1994, noudattamisesta.

Hankinnassa käytettävä ratkaisuperuste: halvin hinta tai kokonaistaloudellinen edullisuus erityisesti yksilöitynä on tarjouspyynnössä aina mainittava.

Hankintaennakkoa voidaan myöntää vain, mikäli se on valtion edun mukaista. Tarjouspyynnön yhteydessä ei ennakkoa saa yleensä tarjota, mutta mikäli ennakon tarjoaminen perustellussa poikkeustapauksessa on valtion kannalta edullista, tulee myyjältä vaatia selvitys ennakon vaikutuksesta hintaan.

Ennakko on sovittava hankinnan lopulliseksi osamaksuksi ja sille on aina vaadittava riittävä vakuus. Myös myyjän käytettäväksi luovutettavista raaka- tai tarveaineista on vaadittava vakuus ellei luovutettavan omaisuuden vähäinen arvo tai muut erityiset syyt tee sitä tarpeettomaksi. Mikäli ennakkoa poikkeuksellisesti tarjotaan tai myyjälle aiotaan luovuttaa raaka- tai tarveaineita on jo tarjouspyynnössä selvästi ilmoitettava, minkä suuruinen ja millaisen vakuuden on oltava sekä kuinka pitkään sen tulee olla voimassa.

5.4.3 Tarjousten muoto

Tarjoukset on pyydettyä yleensä kirjallisina ja suljettuina. Milloin tasapuolisuudesta ja todellisesta kilpailusta voidaan muutoin jollain perusteella olla varmoja, tarjoukset voidaan pyytää toimitettavaksi telefaxina, tai vastaavalla menetelmällä.

Saapuneiden tarjoustietojen luottamuksellisuuteen on tällöin kiinnitettävä erityistä huomiota. Tarjous tulee tarvittaessa pyytää vahvistamaan kirjallisesti. Tarjoukset voidaan pyytää tekemään suullisesti ainoastaan silloin kun hankinnan kokonaisarvo on vähäinen.

5.5 Saapuneiden tarjousten käsittely

5.5.1 Yleistä

Kaikkia tehtyjä tarjouksia ja niitä tehneitä myyjiä on kohdeltava tasapuolisesti ja luottamuksellisesti. Palveluksessa olevan virkamiehen esteellisyydestä tehdä tarjouksia ja käsitellä muiden tekemiä tarjouksia on selostettu kohdassa 5.14.2.

Tarjoukset on käsiteltävä niin hyvissä ajoin, että hyväksyvä vastaus voidaan toimittaa myyjälle tarjouksen voimassaoloaikana.

5.5.2 Tarjousten vastaanotto

Kirjalliset tarjoukset on säilytettävä avaamattomina lukitussa paikassa niiden avaustilaisuuteen saakka. Päälykseen on merkittävä tarjouksen saapumisaika ja vastaanottajan nimi. Telefaxina, tai vastaavalla menetelmällä annetut tarjoukset on talletettava niin, etteivät niissä olevat tiedot joudu asiaan kuulumattomille.

Jos tarjous voidaan tarjouspyynnön mukaan tehdä suullisesti, on kaikki tarjoukset, sitä mukaan kun ne saadaan, merkittävä tarjousten avauslomakkeelle.

5.5.3 Kirjallisten, suljettujen tarjousten avaus

Suljetut tarjoukset avataan niiden antamista varten varatun määräajan päätyttyä. Avauksen suorittaa vähintään kaksi henkilöä.

Tarjoukset on sitä mukaan kun ne avataan, varustettava asiakirjayhdistelmään merkittävällä juoksevilla numerolla, päivämäärällä ja tarjouksen avaajan nimikirjoituksella.

Tarjousten avaamisesta laaditaan pöytäkirja ja sen allekirjoittavat kaikki toimitusmiehet. Pöytäkirjaan on merkittävä aika, paikka, toimitusmiesten nimet, tarjousten jättämistä varten annetun määräajan päättymishetki, tarjousten juokseva numero, tarjousten tekijäin nimet sekä myös ne myyjät, joille tarjouspyyntö on lähetetty ja joilta vastausta ei ole saatu, tarjousten saapumisaika sekä ne muut seikat, jotka mahdollisesti ovat tarpeen tarjousasiakirjain yksilöimiseksi. Jäljennös tarjouspyyntökirjeestä on liitettävä avauspöytäkirjaan. Tarjoukset merkitään saapuneiksi diariin samalle numerolle kuin ao. tarjouspyynnöt.

Tarjouksissa olevat hinnat merkitään avauspöytäkirjaan. Siinä tapauksessa, että tarjoukset eivät ole kaikilta osin yhteismitallisia, on niitä kilpailun ratkaisemiseksi täydennettävä, jolloin tarjousten teknisen ja kaupallisen täsmennyksen jälkeen on laadittava avauspöytäkirjaa vastaava lisäselvitys, jossa selostetaan toimenpiteet, joita on tehty, sekä lopullinen hintavertailu.

Myöhästynyt, mutta ennen tarjousten avaustilaisuutta saapunut tarjous, on käsiteltävä ja hylättävä, ellei ilmene seikkoja, joiden nojalla se viivästyksestä huolimatta voitaisiin hyväksyä. Suljettujen tarjousten avaamisen jälkeen saapuneet tarjoukset on hylättävä.

5.5.4 Tarjousten vertailu

Tarjousten edullisuutta vertaillaessa on otettava huomioon tarjouspyynnössä myyjille esitetyt perusteet, joita ovat:

- hinta
- laatu
- toimitusehto (rahti- ym. kustannukset)
- toimitusaika
- maksuehto
- huolto (järjestäminen ja hinta)
- varaosien saanti ja hinnat
- takuu
- pakkaus, ohjekirjat ja asennus
- koulutus
- tyyppien ja laatuja yhdenmukaistaminen
- standardointi
- myyjän toimitusvarmuus

Edellä oleva merkitsee sitä, että vertailussa on otettava huomioon, mikäli se on yleensä mahdollista, tuotteen elinikäiset kustannukset.

5.6 Myyjän ehdottaminen ja hankinnasta päättäminen

5.6.1 Tarjousta ei saa hyväksyä

Mm. sen seikan varmistamiseksi, että tarjouksen tekijä todella pystyy täyttämään velvollisuutensa, on asetettu tietyt rajoitukset sille, milloin myyjä, toimittaja, voidaan jättää hankintamenettelyn ulkopuolelle:

- S** tarjoushinta tai sen perusteet ovat epämääräiset,
- toimittajalta katsotaan puuttuvan edellytykset hankinnan täyttämiseen,
- toimittaja on konkurssissa, akordioikeus on vahvistanut häntä koskevan akordin tai toimittajalla on tuomioistuimessa vahvistettu velkajärjestely- tai velkasaneeraus-ohjelma,
- S** vireillä on toimittajaa koskeva konkurssi-, akordi, velkajärjestely- tai velkasaneeraushakemus,
- S** toimittaja on päätetty asettaa selvitystilaan,
- S** toimittaja on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaaisesta teosta,
- S** toimittaja on ammatinharjoittamisessaan syylistynyt vakavaan menettelyrikkomukseen, jonka hankintayksikkö voi tarvittaessa näyttää toteen,
- S** toimittaja on laiminlyönyt verojen tai sosiaaliturvamaksujen suorittamisen Suomessa tai siinä maassa, jossa toimittajan päätoimipaikka sijaitsee (sijoittautumismaa) tai
- toimittaja on antanut vääriä tietoja hankintayksikölle sen pyytäessä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja.

Jos kaikki tarjoukset ovat liian kalliita tai muusta syystä epäedullisia taikka hankinta osoittautuu tarpeettomaksi, voidaan kaikki tarjoukset hylätä.

5.6.2 Esityksen tekeminen

Tarjouksista tulee hyväksyä se, joka on tuotteelle tai palvelulle asetetut vaatimukset täyttävä ja hinnaltaan halvin tai tarjousta pyydetessä annettujen arviointiperusteiden puolesta kokonaistaloudellisesti edullisin. Tarjouksia vertaillaessa on siis otettava huomioon sekä tekniset että kaupalliset seikat.

Jotta hankinta voitaisiin lopullisesti toteuttaa, se tulee esittää kansliatoimikunnalle tai henkilölle, jolla on asiassa päätösvalta. Tätä varten menetellään hankinnan suuruudesta riippuen seuraavasti:

Yleiset menettelyn muodot

A- ja B-nimikkeitä hankittaessa on kaikki seuraavat asiat selvitettävä ratkaisun tekijälle:

- mistä esitetään hankittavaksi,
- mitä esitetään hankittavaksi,
- S** esitetyn hankinnan kokonaishinta kaikkine veroineen ja kuluineen,
- mahdollinen valuutta- tai indeksisidonnaisuus,
- S** valuuttamääräisissä hankinnoissa myös tarvittava valuuttalaji ja määrä,
- toimitusehto,
- toimitusaika,
- maksuehto,
- S** tarjous, johon esitetty hankinta perustuu ja sen voimassaoloaika,
- S** tarjousten hintavertailu, jos tarjouksia on useampia sekä selvitys, keneltä tarjouksia on pyydetty,

- S** vastaavan edellisen hankinnan hankintahinta, -määrä ja -aika sekä myyjä,
- S** tavaran tarve lyhyesti perusteltuna, viittauksin hyväksyttyihin suunnitelmiin,
- S** miten hankittavaksi esitetty tarjous on kokonaistaloudellisesti edullisin, erityisesti silloin kun se ei ole halvin,
- hankintaan tarvittavat varat markkamääräisinä
- S** momentilla olevan määrärahan käyttöperuste ao. hankinnan osalta ja
- hyväksytyn suunnitelman kohta, johon hankinta perustuu.

Päätösesityksen ohessa on oltava:

- tarjouspyyntö,
- tarjousten avauspöytäkirja,
- kaikki saapuneet tarjoukset ja vastaukset,
- S** tekninen- ja hintavertailutaulukko, mikäli tarjouksen avauspöytäkirjan vertailu ei ole riittävä,
- hankintaa koskevat aiemmat päätökset ja
- S** tarvittaessa hankinnan perusteluksi muistio, jossa esitetään oleelliset hankinnan ratkaisuun vaikuttavat näkökohdat.

Hankinnat on perusteltava erityisen tarkoin kun tarjoajia on vain yksi ja etenkin silloin, kun tarjouspyyntö on tehty vain yhdelle myyjälle Mainituissa tapauksissa perusteluissa on esitettävä selvitys myös tarjoushinnan edullisuudesta.

5.6.3 Hankinta- ja ostopäätöksen teko

Hankintapäätös edellyttää, että se sisältyy myönnettyjen määrärahojen puitteisiin tai, että siihen on kansliatoimikunnan lupa.

Hankintapäätös tehdään esittelystä sen mukaan kuin eduskunnan hallintosäännöissä päätöksenteosta on määrätty. Päätöksenä voidaan käyttää vahvistettua lomaketta. Ilman erityistä syytä ei laadita erillistä esitystä, vaan tarjousten avauspöytäkirja ja päätös tehdään samalle lomakkeelle. Tarvittaessa perustelut voidaan esittää erillisessä muistiossa, joka liitetään lomakkeeseen.

Tehdessään hankintapäätöksen ilman esittelyä päättäjän tulee merkitä asiakirjaan nimikirjoituksensa ohella asemansa, jossa hän on ratkaisuoikeutta käyttänyt sekä päivämäärä.

5.7 Tilaus

5.7.1 Sopimuksen syntyminen

Ostajaa ja myyjää sitova sopimus syntyy silloin, kun ostaja tilauksessaan antaa myyjän tarjoukseen hyväksyvän vastauksen tai osapuolet allekirjoittavat sopimuksen.

Mikäli ostajan tilaus joltain olennaiselta kohdaltaan (esim. toimitusaika tai -ehto, hinta) poikkeaa myyjän tarjouksesta, ei sopimus synny tilauksen tekemisellä. Tällöin sopimuksen syntyminen edellyttää, että myyjä vahvistaa ostajan tekemän, tarjouksesta poikkeavan tilauksen.

Mikäli myyjä on tilausvahvistuksessaan muuttanut tilauksen ehtoja, vaikka tilaus on ollut myyjän tarjouksen mukainen, eivät muutetut ehdot tule ostajaa sitoviksi, vaan kaupan katsotaan syntyneen tarjouksen ja tilauksen ehdoilla. Ostajan on kuitenkin **reklamoitava** (ilmoitettava myyjälle) saadessaan tällaisen tilausvahvistuksen.

5.7.2 Tilauksen (sopimuksen) tekeminen

Hankintapäätös on tilauksen laatimisen edellytys, sillä allekirjoittamalla hankintaa koskevan esityksen ratkaisuoikeuden käyttäjä samalla antaa oikeuden toteuttaa hankinta esityksessä olleiden ehtojen puitteissa.

Hankinnasta laaditaan tilaus kirjallisesti mikäli mahdollista. Tilaus katsotaan kirjalliseksi, jos tietojärjestelmään jää tilauksesta tulostettava tieto. Arvoltaan vähäisissä ja kiireellisissä tapauksissa voidaan tilaus tehdä myös suullisesti, jolloin se on kuitenkin välittömästi laadittava kirjallisena tilaavan yksikön omaan seurantaan.

Tilauksessa (kirjallisessa ja suullisessa) on mainittava hankinnan laadusta ja laajuudesta riippuen seuraavat seikat:

- ostaja ja myyjä (toiminimi täydellisenä)
- tilauksen numero, päiväys ja muu tunnus
- hankittava tavara tai palvelu riittävästi yksilöitynä ja määritettynä

- paljous
- hinta; eriteltynä kappale- ja yhteishinta sekä alennukset, kokonaishinta, verojen ja maksujen määrä ja nettohinta
- toimitusaika
- toimitusehto
- toimitustapa
- maksuehto
- tavarán lähetysosoite, jos tavaraa ei noudeta
- tilausta hoitavan henkilön nimi ja puhelinnumero (asianhoitaja)
- maininta **JYSE 1994** hankintaehtojen noudattamisesta
- selvitys tavarán vastaanotossa noudatettavasta menettelystä
- ostajan myyjälle luovuttamat raaka-aineet ja niiden vakuudet
- ennakon vakuus
- mahdollinen lisähankintavaraus (optio)
- luettelo tilaukseen kuuluvista liitteistä, esim. piirustuksista, malleista, valmistustyökaluista ja -välineistä sekä näiden omistus- ja käyttöoikeudesta, jne.
- hankittavan tuotteen tai oikeuden immateriaalisista oikeuksista.

Milloin hankinnan laatu ja laajuus, asianmukaisen suorituksen varmistaminen tai vahingonvaaran välttäminen vaativat, on hankinnasta yleensä laadittava tilauksen sijasta JYSE 1994 hankintaehtojen pohjalta ostajan edut turvaava sekä molempien

osapuolten oikeuden ja velvollisuudet täsmällisemmin määrittävä hankintasopimus.

Julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja JYSE 1994 voidaan sen mukaan kuin hankinnan laatu, asianmukaisen suorituksen varmistaminen tai vahingonvaaran välttäminen vaativat, käyttää hankintaan soveltuvalla tavalla lyhennettynä tai tarpeellisiksi katsottavilla, hankintamenettelyn yhteydessä todetuilla lisäehdoilla täydennettynä.

Laadittaessa sopimus ulkomaisen myyjän kanssa tulee soveltuvin osin käyttää JYSE 1994 ehtoja.

Toimitusaika määritetään täsmällisesti, mutta takarajaa asetettaessa on otettava huomioon, milloin ao. tavaraa tarvitaan ja myyjän toimitusmahdollisuudet (tarjous). Toimitusajan tulee kuitenkin olla hankintapäätökseen merkityn ajan puitteissa.

Tavarán vastaanottajalle on toimitettava tilauksesta jäljennös tai annettava muuten tavarán vastaanottamista varten riittävät tiedot.

5.8 Hankinnan valvonta

Hankintaa hoitavan tehtävänä on seurata hankinnan etenemistä ja tehdä myyjälle tarpeelliset huomautukset hankinnan aikana havaituista seikoista.

Lisäksi hankintaan kuuluu kaupallinen valvonta eli tilausvahvistuksen tarkastaminen, toimitusajan, saatujen vakuuksien voimassaoloajan ym. sopimuksen kaupallisten ehtojen seuranta. **Kaikista myyjän sopimusrikkomuksista, kuten esimerkiksi toimitusten viivästymisestä on viipymättä reklamoitava myyjälle.** Reklamaation vaatimista on selvitetty tarkemmin kohdassa 5.10.

Tilauksen teknisiin vaatimuksiin ja kaupallisiin ehtoihin ei saa tehdä muutoksia ilman hankinnasta päättävän hyväksymistä.

Hankinnan suorittajan on mahdollisuuksiensa mukaan seurattava myös myyjän taloudellista tilannetta toimitusaikana.

Mikäli tilauksen tai sopimuksen mukaan ostajan omaisuutta luovutetaan myyjälle ja tavara valmistumisen jälkeen jää myyjän säilytettäväksi, on hankinnan suorittajan tehtävänä pitää kirjaa tästä omaisuudesta. Edellä mainittu omaisuus on merkittävä ostajan tunnuksin ja se on sisällytettävä ostajan kirjanpitoon.

Sopimukseen on otettava maininta myyjän vastuusta edellä mainitun omaisuuden suhteen sekä maininta mahdollisesta käyttöoikeudesta ja palauttamisvelvollisuudesta vaadittaessa.

5.9 Toimituksen vastaanotto

Tavaralla käsitetään tässä toimitukseen kuuluvaa tavaraa, palvelua tai erityistä oikeutta.

Tavaran vastaanotto on suoritettava tilauksessa mainittujen vastaanottovaatimusten tai kyseiselle materiaalille annettujen yleisten vastaanottovaatimusten mukaan. Mikäli mainittuja vastaanottovaatimuksia ei ole, vastaanoton suorittajalle on annettava tarpeelliset vastaanotto-ohjeet.

Vastaanottotarkastus on suoritettava sopimuksessa määrätyssä paikassa sopimuksen mukaisena aikana. Mikäli sopimuksessa ei ole vastaanottotarkastuksesta määrätty, on vastaanottotarkastus tehtävä viipymättä ostajan saatua tavarán haltuunsa.

Vastaanottotarkastuksessa on tutkittava, onko tavara määrällisesti ja laadullisesti sopimuksen mukainen ja täyttääkö se sille asetetut tekniset vaatimukset. Vastaanottotarkastus on suoritettava huolellisesti, koska myöhemmin on vaikeaa tai suorastaan mahdotonta vedota sellaisiin virheisiin, jotka olisi pitänyt tarkastuksessa havaita.

Tarkastuksesta laaditaan vastaanottopöytäkirja tai -todistus tai tehdään hankinta-asiakirjoihin merkintä, josta on käytävä selville, onko tavara hyväksytty vai ei. Vastaanottopöytäkirjaan tai vastaavaan asiakirjaan on merkittävä myös mahdolliset tavarán virheet ja tavaraa koskevat huomautukset. Vastaanottopöytäkirja, johon on merkitty välttämättömät hyväksymis- ym. merkinnät on viipymättä toimitettava laskun maksamistoimenpiteitä varten tästä vastuussa olevalle.

Sen välttämiseksi, ettei tavarahan vastaanottoon jää sen laadun ja laajuuden vaatimaa aikaa, tulee jo tarjouspyynnössä ja myös tilauksessa pyrkiä siihen, että vastaanottoon varataan riittävä aika ja että maksu saadaan suorittaa vasta, kun tarkastus on huolellisesti suoritettu (esim. maksuehto per 30 pv netto hyväksytystä vastaanotosta).

Jos kuitenkin tavara on ominaisuuksiltaan sellaista, että vastaanottotarkastusta ei poikkeuksellisesti ehditä saattaa päätökseen niin pian kuin laskun sopimuksen mukainen aika edellyttäisi, eikä tilauksessa ole vastaanotosta muuta sovittu (maksuehto kuten yllä, tms.), on tavaralle suoritettava ainakin sellainen tarkastus, jossa todetaan, mitä myyjä on toimittanut ja että tavara päällisin puolin vastaa sovittua ja on kunnossa (pakkaus ehjä, jne.) ja että toimitus lukumäärältään on oikea.

Mikäli vastaanottotarkastuksessa havaitaan, että tavara ei täytä sille sopimuksessa asetettuja vaatimuksia tai on määrältään puutteellista, ei toimitusta saa hyväksyä, vaan myyjälle on viipymättä ilmoitettava virheestä eli reklamoitava.

Jos tavarassa kuitenkin on vain aivan vähäisiä, helposti korjattavissa olevia virheitä, voidaan toimitus hyväksyä edellyttäen, että myyjä määräajassa sitoutuu korjaamaan tavarahan kustannuksellaan.

Virheistä tehdään merkintä vastaanottopöytäkirjaan tai vastaavaan asiakirjaan. Tämä menettely edellyttää yleensä lisäksi, että ostaja pidättää itselleen korjaukseen asti kauppahinnasta sellaisen osan, että sillä voidaan kattaa ne kustannukset, jotka mahdollisesti aiheutuvat tavarahan korjauttamisesta muualla, mikäli myyjä ei täytä korjausvelvollisuuttaan. Kauppahinnasta pidätettävän määrän suuruus olisi pyrittävä sopimaan myyjän kanssa.

Erityisesti on huomattava, että vastaanottotarkastuksessa hylättyä tavaraa ei saa ottaa käyttöön, vaan tavara on jätettävä odottamaan joko pois noutamista tai korjaamista. Jos myyjä sitä pyytää, voidaan tavara myös lähettää myyjälle tämän kustannuksella.

Tavaraa rahdinkuljettajalta (esim. posti, kuljetusliike) vastaanotettaessa on ennen kuormakirjan tai vastaavan asiakirjan allekirjoittamista tarkastettava, että lähetyspakkauksia on oikea määrä ja pakkaukset ovat vahingoittumattomia.

Mikäli määrässä tai pakkauksissa havaitaan virheitä, on niistä tehtävä merkintä kuormakirjana.

Jos edellä mainitussa tapauksessa vähentyminen tai vahingoittuminen ei ole ulkonaisesti havaittavissa, jolloin merkintää kuormakirjaan ei voi tehdä, on tarkastus suoritettava välittömästi, jotta reklamaatio voidaan tehdä myyjälle kirjallisesti seitsemän (7) päivän kuluessa vastaanotosta riippumatta jo rahdinkuljettajalle tehdystä reklamaatiosta.

Kuormakirja tai vastaava asiakirja jää asianomaiseen toimintayksikköön odottamaan toimitusta koskevan laskun asiatarkastusta.

5.10 Moiteilmoitus (reklamaatio)

Kun vastaanottotarkastuksessa (tai myöhemmin) havaitaan tavarassa virhe (ominaisuuksissa, laadussa tai määrässä), on siitä viipymättä ilmoitettava myyjälle. Ilmoituksen eli reklamaation on oltava kirjallinen, ja se on tehtävä todisteellisesti. Reklamaatiossa on selvitettävä, miten tavara on ollut virheellistä ja mitä vaatimuksia ostajalla sen vuoksi on.

Tavarassa ilmenneen virheen laatu saattaa kuitenkin olla sellainen, että ostaja ei heti ole selvillä siitä, millaisia vaatimuksia myyjälle on virheen johdosta esitettävä. Tällöin myyjälle on tehtävä ns. neutraali reklamaatio, jossa mainitaan tavarassa olevasta virheestä ja ilmoitetaan, että yksilöidyt vaatimukset virheen johdosta esitetään myöhemmin. Sitten kun on selvitetty, mitä myyjältä tullaan vaatimaan, on vaatimukset edellä mainitulla tavalla saatettava myyjän tietoon.

Virheellistä tavaraa toimittanutta myyjää on vaadittava joko toimittamaan uutta, sopimuksen mukaista tavaraa tai mikäli se käy päinsä, korjaamaan virheellinen tavara. Poikkeuksellisesti voidaan sopia myös hinnan alentamisesta. Mikäli toimitus on ollut määrällisesti puutteellinen on myyjää vaadittava täydentämään toimitustaan välittömästi.

Jos hankintasopimuksen mukainen toimitusaika on kulunut umpeen ilman, että myyjä on toimittanut tavaraa tai ilmoittanut tulevansa myöhästymään toimituksessaan, on myyjälle viipymättä lähetettävä reklamaatio, jossa tätä vaaditaan toimittamaan tavara.

Edellä esitettyjä reklamaatioita koskevia periaatteita on sovellettava myös silloin, kun myyjän muutoin hankinnan aikana havaitaan menetelleen sopimuksen

vastaisesti. Huomattava on, että jos myyjä tilausvahvistuksessaan muuttaa tilauksen ehtoja, on ostajan reklamoitava, mikäli ei hyväksy muutosta.

Ostaja ei saa passiivisuudellaan hiljaisesti hyväksyä muutettuja ehtoja

5.11 Laskun maksaminen

5.11.1 Laskun käsittely

Laskut on maksettava sopimuksen ehtojen mukaisesti noudattaen tiliohjesäännössä annettuja määräyksiä laskun käsittelystä, hyväksymisestä ja maksatuksesta sekä niiden valvonnasta.

Hankintaa hoitavan velvollisuutena on huolehtia lasku maksatusvalmiiksi. Myyjän selvä saatava on maksettava sopimuksen mukaisessa määräajassa.

Laskujen nopeaan käsittelyyn ja oikea-aikaiseen suorittamiseen on kiinnitettävä tarpeeksi huomiota. Tilaukset on tehtävä ja laskut maksettava siten, että myyjien mahdollisesti tarjoamat käteisalennukset tulevat käytetyiksi. Tavarahan vastaanotto on suoritettava viipymättä ja vastaanottotodistus sekä ilmoitus kirjanpitoon viennistä on toimitettava välittömästi laskujen käsittelijälle, jotta lasku saadaan maksuaikana maksuun.

5.11.2 Korkolaki ja ostajan viivästyskorot

Korkolakia (633/82) sovelletaan rahavelkaan. Tämä tarkoittaa, että eduskunnan kanslian tulee suorittaa viivästyskorkoa, mikäli kauppahintaa tai sen osaa ei ole voitu maksaa oikeassa ajassa ja myyjä sitä vaatii.

Laskujen käsittely on järjestettävä siten, että viivästyskorkoa ei synny. Eduskunnan kanslialla ja myyjällä on myös oikeus sopia viivästyskoron määrästä ja suoritusvelvollisuudesta korkolain säännöksistä poiketen.

5.12 Takuun valvonta

Jokaisessa hankinnassa on järjestettävä tavaran takuuajan valvonta. Se on järjestettävä siten, että tavarassa tai etuudessa takuuaikana ilmenevät viat tulevat korjatuiksi takuun perusteella, jos vika on takuun piiriin kuuluva.

Takuuaikaista valvontaa varten on jokaisesta merkittävästä laitehankinnasta, jossa myyjä antaa tavaralle takuun, tavaran käyttäjän laadittava erillinen takuun valvontakortti tai vastaava, johon merkitään mm. takuun alkamis- ja päättymisajankohta, takuun laajuus, tilaus, johon takuu liittyy, selvitys miten ja missä ajassa vaatimukset takuukorjauksesta on tehtävä, merkinnät takuukorjauksista, jne.

Vastaanottaessaan tavaran käyttäjän on huolehdittava siitä, että hän on saanut tiedon takuun olemassaolosta, kestosta ja sisällöstä sekä siitä, miten vian ilmetessä on meneteltävä.

Palveluiden ja immateriaalisten oikeuksien, esimerkiksi ATK-ohjelmien takuu on soveltuvien osin sama kuin tavaralle.

5.13 Hankinnan suorittamista ja esityksen tekemistä yksinkertaistavat menettelysäännökset C-nimikehankinnoissa

Niissä kotimaisissa C-nimikehankinnoissa, joiden hankintahinta arvonlisäveroineen ja rahti- yms. kuluineen on enintään **10 000 markkaa**, noudatetaan seuraavia hankinnan suorittamista ja esityksen tekemistä yksinkertaistavia menettelysäännöksiä (huomattavaa kuitenkin on, ettei hankintoja saa pilkkoa menettelytavan takia).

Tarjoukset voidaan pyytää antamaan suullisina, mikäli ao. alalla vallitsevan käytännön mukaan myyjää ei voida kohtuudella vaatia hankinnan vähäinen arvo huomioon ottaen antamaan kirjallista tai telefax-tarjousta.

Kirjalliset tarjoukset avataan kohdan 5.5.3 mukaisesti ja avaamisesta laaditaan pöytäkirja. Mikäli tarjoukset voidaan tehdä suullisesti, käytetään niiden muistiin merkitsemiseen myös tarjousten avaamisessa käytettävää lomaketta. Suullisista tarjouksista merkitään vastaavat tiedot kuin kirjallisista tarjouksista. Lomakkeesta on selvästi ilmentävä, että tarjoukset on saatu suullisesti. Lomakkeen allekirjoittaa suullisten tarjousten vastaanottaja.

Silloin kun hankinta suoritetaan suoraan hankintana, ei tarjousten avauspöytäkirjaa kuitenkaan tarvitse laatia. Syy suoran hankinnan käyttöön on perusteltava ostajalle jäävään tilauskappaleeseen.

Suunnitelman mukaisen C-nimikkeenä hankittavan tavaran käyttötarkoitus on mainittava tarjousten avauspöytäkirjassa. Mikäli sellaista ei laadita, on tavaran käyttötarkoitus mainittava ostajalle jäävässä tilauskappaleessa.

Suunnitelman mukaisen C-nimikkeen hankinnasta ei ilman erityistä syytä laadita hankintaehdotusta tai -esitystä. Kuitenkin, jos ostetaan muuta kuin hinnaltaan halvinta, on hankinta perusteltava. Ratkaisuoikeuden haltija hyväksyy hankinnan merkitsemällä hyväksymisensä tarjousten avauspöytäkirjaan tai allekirjoittamalla tilauksen.

Niissä kotimaisissa hankinnoissa, joiden hankintahinta arvonlisäveroineen ja rahti- yms. kuluineen on enintään **5 000 markkaa**, noudatetaan lisäksi seuraavia menettelysäännöksiä:

- S** hankinta voidaan suorittaa suorana hankintana silloin, kun tavaran laatu ja hinta tiedetään aikaisempien hankintojen, kiinteän hintaluettelon tai tiedustelun perusteella ja hankinnan edullisuus voidaan näiden nojalla todeta,
- S** tarjouspyyntö voidaan tehdä suullisesti ja tarjoukset voidaan pyytää antamaan suullisina.

Hankinnat on käsiteltävä ja suoritettava kokonaisuuksina. Hankintojen jakaminen osiin edellä mainittujen markkamäärien saavuttamiseksi on kielletty.

5.14 Erinäisiä määräyksiä

5.14.1 Sopimushankinnat

Eduskunnan kanslian tai yhteistoimintaviranomaisen solmimaan tuotteiden toimitamista koskevaan sopimukseen perustuvat tilaukset annetaan aina sopimukseen perustuvana suoraankintana.

Sopimusnimikkeistä ja tuotteista tarjouskilpailu suoritetaan vain perustellusta syystä ja tarjouspyyntö on aina osoitettava myös sopimustoimittajalle. (Sopimustoimittaja on valittu tarjouskilpailun perusteella.)

Voimassa olevista tuotteiden toimitussopimuksista on pidettävä luetteloa ja huolehdittava, että kaikilla ostoja suorittavilla on sopimus käytettävissään.

Sopimukset on laadittava eduskunnassa yleisesti käytettyyn tekstiformaattiin ja tallennettava arkistoituna sähköiseen muotoon.

5.14.2 Esteellisyys hankintoja suoritettaessa

Henkilö on esteellinen käsittelemään tarjousta, hankintaa koskevaa sopimusta tai sopimuksen tulkintaa koskevaa asiaa, jos tarjouksen tekijänä tai ostajan sopimuspuolena on hän itse tai hänen

- puolisonsa tai avopuolisonsa
- lapsensa
- otto- tai kasvattilapsensa
- vanhempansa
- puolisonsa tai avopuolisonsa vanhempi
- sisaruksensa
- sisaruksensa lapsi tai puoliso.

Esteellinen henkilö on myös silloin, kun tarjouksen tekijänä tai ostajan sopimuspuolena on

S sellainen yksityisoikeudellinen yhteisö tai laitos, jonka hallitukseen tai hallintoon hän kuuluu,

S sellainen yksityisoikeudellinen yhteisö tai laitos, josta hänellä tai häneen yllä olevassa luettelossa mainitussa suhteessa olevalla henkilöllä on tuntuva etua,

S yrittäjä, jolta hän saa palkkaa tai palkkiota.

Sellaista henkilöä, joka on myyjään yllämainitussa suhteessa, ei saa määrätä myöskään hankinnan kaupalliseksi tai tekniseksi asianhoitajaksi.

5.14.3 Hankinta-asiakirjojen säilytys

Kuhunkin hankintaan kuuluvat alkuperäiset asiakirjat (tarjouspyynnöt, tarjoukset, esittelyt, muistiot, tilaukset, tilausvahvistukset, reklamaatiot ja laskut ym.) säilytetään hankintakohtaisesti yhdistettynä vähintään kuuden (6) vuoden ajan laskettuna sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tilaus on tehty.

Asiakirjojen jäljennöskappaleet voidaan hävittää sitten, kun ne ovat käyneet tarpeettomiksi. Huomattava on, että ne tarjoukset, jotka eivät ole johtaneet tilaukseen, säilytetään muiden kyseisen hankinnan hankinta-asiakirjojen yhteydessä.

Saapuneet tarjoukset, tarjouksen täydennykset, tilausvahvistukset, jne. merkitään diariin samalla numerolla kuin tarjouspyyntö sekä merkitään missä koko hankintaa koskeva asiakirjakokonaisuus on arkistoituna.

Tarjousten diariointi on tehtävä välittömästi avauspöytäkirjan valmistuttua.

5.14.4 Eräitä hankintoja koskevat erityismääräykset

Sen lisäksi, mitä edellä on hankintamenettelystä määrätty, noudatetaan jäljempänä tässä kappaleessa mainittujen hankintojen osalta seuraavia erityismääräyksiä.

Moottoriajoneuvojen hankinnat

Moottoriajoneuvojen hankinnat on suoritettava Valtion ajoneuvotyöryhmän suosituksia noudattaen.

Valtion ajoneuvotyöryhmä antaa vuosittain moottoriajoneuvojen merkki- ja mallikohtaiset suositusluettelot. Siinä tapauksessa, että aiotaan hankkia luettelossa mainitsemattomia ajoneuvoja, on ennen hankintaan ryhtymistä asia erityisesti perusteltava.

Tarjouspyyntö tulee aina osoittaa myös Valtion ajoneuvotyöryhmän osoittamalle yhteishankintayksikölle.

Atk-laitteet ja tietojärjestelmät

Hankittaessa atk-laitteita on ennen tilauksen tai sopimuksen tekemistä huomioitava vaatimukset valtion tietohallinnosta (asetus 155/88) ja valtiovarainministeriön VYSE 1998-ohje . **Liite 8.**

LIITE 1**HANKINTOJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ**

Kansallinen hankintalainsäädäntö:

- L viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- L valtion talousarviosta (423/88; muut 165/92, 307/92)
- A valtion talousarviosta (1243/92; muut 927/94, 1587/95, 1042/96 ja 600/97)
- L julkisista hankinnoista (1505/92; muut 1523/94, 725/95 ja 1247/97)
- A valtion hankinnoista (1416/93)
- KTMP julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen vahvistamisesta (1417/93)
- A hankinnoista, joihin ei sovelleta lakia julkisista hankinnoista (342/94)
- A valtion rakennusurakoista (436/94)
- A kynnysarvon ylittävistä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (381/1998)
- Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE/94)
- A kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista (380/1998)
- A Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa tarkoitetuista vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun asetuksen muuttamisesta (244/95)
- GPA-sopimus 1.1.1996

EY:n julkisia hankintoja koskevat direktiivit

- Neuvoston direktiivi 92/50/ETY, 18.6.1992; julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (OJ L 209, 24.7.1992; saatettu voimaan asetuksella 243/95; asetus kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista)
- Neuvoston direktiivi 93/36/ETY, 14.6.1993; julkisia tavarahankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (OJ L 199, 9.8.1993; saatettu voimaan asetuksella 243/95; asetus kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista)
- Neuvoston direktiivi 93/37/ETY, 14.6.1993; julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (OJ L 199, 9.8.1993; saatettu voimaan asetuksella 243/95; asetus kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista)
- Neuvoston direktiivi 93/38/ETY, 14.6.1993; vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alan hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (OJ L 199, 9.8.1993; saatettu voimaan asetuksella 567/94; muut. 244/95; asetus Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa tarkoitetuista vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankinnoista)
- Neuvoston direktiivi 89/665/ETY, 21.12.1989; julkisia tavarahankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksen-hakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (OJ L 395, 30.12.1989; saatettu voimaan lailla 1505/92; muut 1523/94; laki julkisista hankinnoista)

- Neuvoston direktiivi 92/13/ETY, 25.2.1992; vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (OJ L 76, 23.3.1992; saatettu voimaan lailla 1505/92, muut. 1523/94; laki julkisista hankinnoista)

LIITE 2**N:o 1505/1992****Laki julkisista hankinnoista**

V: 1.1.1994

A:23.12.1992, SK:1505/1992

- HE: 154/1992

Muutokset: L 29.12.1994/1523 -HE:302/1994; L 21.4.1995/725 -
HE:94/1993.

EU-lakikirjassa olevat direktiivit: Neuvoston direktiivi julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (89/665/ETY) A:21.12 1989, YrEU 305; neuvoston direktiivi 92/13/ETY vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankinta-menettelyä koskevien yhteisön sääntöjen yhteensovittamisesta A 25 2 1992 YrEU 306

Ks. A julkisia hankintoja koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta 8.12.1995/1411, SopS 5, joka tuli voimaan 1.1.1996. Ko. sopimus on Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen artiklassa II tarkoitettu liitesopimus, jonka teksti on julkaistu SopS 5/95 s. 598-651. Ks. myös L Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen ja sen liitesopimusten eräiden määräysten hyväksymisestä 29.12.1994/16 v. 1995.

1 luku.**Yleiset säännökset**

I §. Soveltamisala ja tarkoitus. Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden tässä laissa tarkoitettujen hankintayksiköiden on kilpailun aikaansaamiseksi sekä tarjousmenettelyyn osallistuvien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi noudatettava hankinnassaan, mitä tässä laissa säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) salassa pidettävässä hankinnassa eikä sellaisessa hankinnassa, jossa valtion turvallisuus edellyttää muun menettelyn käyttämistä tai jossa noudatetaan lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen nojalla erityisiä turvamääräyksiä;
- 2) hankinnassa, jonka kohde soveltuu pääasiallisesti sotilaalliseen käyttöön;
- 3) kansainvälisen järjestön erityisen menettelyn nojalla tehtävässä hankinnassa;
- 4) Suomen solmiman kansainvälisen yhteistoimintasopimuksen nojalla tehtävässä hankinnassa; eikä
- 5) hankinnassa, joka tehdään maataloustulolaissa (736/89) tarkoitettujen tuotteiden tavoitehintojen toteuttamiseksi.

2 §. Hankintayksiköt. Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat:

- 1) valtion, kuntien ja kuntainliittojen viranomaiset sekä evankelisluterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkkokunta ja niiden seurakunnat;
- 2) oikeushenkilöt, joiden katsotaan kuuluvan julkishallintoon;
- 3) yksiköt, joiden toimialaan kuuluu vesihuolto, energiahuolto, liikenteen harjoittaminen tai teletoiminta, siinä laajuudessa kuin asetuksella säädetään, (1.1.1995 A:29.12.1994, SK:1523/1994)
- 4) valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukaiset liikelaitokset, jollei asetuksella toisin säädetä; sekä
- 5) mikä tahansa hankinnan tekijä silloin kun 1, 2 tai 4 kohdassa mainitut yksiköt rahoittavat yli puolet hankinnan arvosta.

Oikeushenkilön katsotaan kuuluvan julkishallintoon 1 momentin 2 kohdan mukaisesti silloin, kun se on perustettu huolehtimaan tehtävistä yleisen edun tarkoituksessa ilman teollista tai kaupallista luonnetta ja jos:

- 1) se saa pääasiallisen rahoituksensa 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdassa tarkoitettulta yksiköltä;
- 2) se on 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun yksikön valvonnassa; tai
- 3) sillä on hallinto-, johto- tai valvontaelin, jonka jäsenistä yli puolet on 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun yksikön nimittämiä.

Ks. A kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista, Yr 609; A kynnysarvon ylittävistä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankinnoista, Yr 610.

3 §. (1.1.1995 A:29.12.1994, SK:1523/1994) Hankintojen määrittely. Asetuksella säädetään siitä, missä hankinnoissa hankintayksiköiden on noudatettava Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisia hankintoja koskevia määräyksiä.

4 §. Määritelmät. Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) hankinnalla tavaroiden ja palvelujen ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä;
- 2) ehdokkaalla sitä, joka on pyytänyt saada osallistua tarjouskilpailuun,
- 3) tarjoajalla sitä, joka tekee tarjouksen; sekä
- 4) toimittajalla tavarantoimittajaa tai palvelun tarjoajaa tai työn urakoitsijaa.

2 luku.

Hankinnan tekeminen

5 §. Hankintamenettelyt. Hankinnassa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailumahdollisuudet. Hankinta saadaan tehdä ilman tarjouskilpailua vain erityisistä syistä. Tarjouskilpailua ei kuitenkaan tarvitse järjestää yhteishankinnassa, kun hankinta tehdään sellaiselta hankintayksiköltä, joka on noudattanut tämän lain säännöksiä hankinnan tekemisestä. Hankintayksikön⁷ joka antaa hankinnan toisen tehtäväksi, on asetettava ehdoksi, että hankinnan tekijä noudattaa, mitä tässä laissa säädetään.

Mikäli hankintayksikön valitseman hankintamenettelyn mukaan kaikki halukkaat voivat tehdä tarjouksen (avoin hankintamenettely), tarjouspyynnöstä on ilmoitettava julkisesti. Tarjouksia on joka tapauksessa kilpailun aikaansaamiseksi pyydetävä riittävältä määrältä toimittajia. Mikäli muu toimittaja kuin se, jolta tarjouksia on pyydetty, haluaa tehdä tarjouksen, hänellä on oikeus saada tarjouksen tekemistä varten tarjouspyyntö. Hankinta ei saa tämän vuoksi kuitenkaan viivästyä. Asetuksella säädetään tarkemmin siitä, minkälaisia

hankintamenettelyjä on noudatettava. (1.1.1995 A:29.12.1994, SK:1523/1994)

- 6 §. Ehdokkaan ja tarjoajan hylkäysperusteet. Tarjouskilpailusta voidaan sulkea pois sellainen ehdokas tai tarjoaja, jolla ei voida katsoa olevan teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi. Tällaiselle ehdokkaalle tai tarjoajalle on pyynnöstä annettava tieto hylkäämisen perusteista.
- 7 §. Hankinnasta päättäminen. Hankinta on tehtävä mahdollisimman edullisesti. Tarjouksista tulee hyväksyä se, joka on hinnaltaan halvin tai kokonaistaloudellisesti edullisin. Asetuksella voidaan säätää sellaisia poikkeuksia 1 momentista, jotka ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisia. (1.1.1995 A:29.12.1994, SK:1523/1994)

3 luku.

Oikeusturvakeinot

- 8 §. Vahingonkorvaus. Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen määräysten vastaisella menettelyllä aiheuttaa toimittajalle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Kun vahingonkorvausvaatimus koskee tarjousmenettelystä aiheutuneita kuluja, korvauksen tuomitsemiseksi riittää, että ehdokas tai tarjoaja näyttää toteen 1 momentissa tarkoitetun virheellisen menettelyn ja sen, että virheettömässä menettelyssä hänellä olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu. Tätä momenttia sovelletaan niissä hankinnoissa, joista säädetään asetuksella. (1.1.1995 A:29.12.1994, SK:1523/1994)
- 9 §. Asian saattaminen kilpailuneuvostoon. Jos asetuksella tarkemmin säädettävässä hankinnassa on menetelty tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten taikka määräysten tai Euroopan yhteisön perustamissopimuksen vastaisesti, kilpailuneuvosto voi sen hakemuksesta, jota asia koskee: (29.12.1994/1523)
- 1) poistaa kokonaan tai osaksi hankintayksikön päätöksen;

- 2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä; tai
- 3) velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun asian voi panna vireille myös kauppa- ja teollisuusministeriö ja urakalla teettämistä koskevissa asioissa myös valtiovarainministeriö.

Hakemus on tehtävä kirjallisesti. Hakemusta, joka on pantu vireille hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, ei tutkita. Hakijan on ennen hakemuksen toimittamista kilpailu-neuvostolle ilmoitettava hankintayksikölle kirjallisesti aikeestaan panna asia vireille kilpailuneuvostossa. Ks. L kilpailuneuvostosta, Yr 604.

10 §. Uhkasakko ja väliaikaiset toimenpiteet. Kilpailuneuvosto voi asettaa 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kiellon ja 3 kohdassa tarkoitetun velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon noudattaen, mitä uhkasakkolaissa (1113/90) säädetään. Hakemuksen tultua vireille kilpailuneuvosto voi kieltää tai keskeyttää päätöksen täytäntöönpanon taikka muutoin määrätä hankinnan keskeytettäväksi väliaikaisesti kilpailuneuvoston käsittelyn ajaksi, jolloin jälkimmäisessä tapauksessa on vastaavasti noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään. Edellä 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kiello ja 3 kohdassa tarkoitettu velvoite voidaan asettaa myös väliaikaisesti kilpailuneuvoston käsittelyn ajaksi, jolloin on vastaavasti myös noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään. Päättäessään 2 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä kilpailuneuvoston tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei toimenpiteestä aiheudu vastapuolelle tai muiden oikeuksille tai yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin mitä toimenpiteen edut olisivat. Kilpailuneuvoston puheenjohtaja voi kiireellisissä tapauksissa yksin kilpailuneuvoston puolesta päättää 2 momentissa tarkoitetusta väli-aikaisesta toimenpiteestä. Ks. UhkasakkoL, Yh 102.

11 §. Kuuleminen ja muu menettely. Tämän lain 9 §:n 1 momentissa ja 10 §:ssä tarkoitettua toimenpidettä ei saa määrätä varaamatta hankintayksikölle ja muille, joita asia koskee, tilaisuutta tulla kuulluksi. Jos 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimenpiteen tarkoitus saattaa muuten vaarantua, toimenpide voidaan kuitenkin määrätä varaamatta sanottua tilaisuutta. Kilpailuneuvosto voi kehottaa asianosaista saapumaan neuvoston istuntoon ja velvoittaa tämän esittämään vireillä olevaa asiaa selventävät asiakirjat. Jos 2 momentissa tarkoitettua asiakirjojen esittämisvelvollisuutta ei täytetä tai asianosainen jää ilman laillista estettä saapumatta kilpailuneuvoston istuntoon, asianosainen

voidaan sakon uhalla velvoittaa antamaan mainitut asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

12 §. Muutoksenhaku kilpailuneuvoston päätökseen. Kilpailuneuvoston 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Kilpailuneuvoston päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Kilpailuneuvoston 10 §:n 1 tai 2 momentin nojalla antamaan uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. Ks. HallintolainkäyttöL, Yh 202.

4 luku.

Erinäisiä säännöksiä

13 § . (1.1.1995 A:29.12.1994, SK: 1523/1994) Tietojenanto. Hankintojen valvontaa ja tietojenvaihtoa varten hankintayksiköiden on annettava Suomen ja Euroopan yhteisön viranomaisille kauppa- ja teollisuusministeriön määräämässä laajuudessa tilastotietoja ja muita tietoja hankinnan eri vaiheista ja tekemistään hankinnoista.

14 §. Vaitiolovelvollisuus. Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoja elinkeinonharjoittajan liike- tai ammattisalaisuudesta, ei saa niitä ilmaista eikä käyttää oikeudettomasti, ellei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna tähän suostumustaan.

15 §. (1.9.1995 A:21.4.1995, SK:725/1995) Rangaistussäännös. Rangaistus 14 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa

säädettä ankarampaa rangaistusta. Ks. RL 40:5, Ri 101. 16 § on kumottu L:lla 1.1.1995 A:29.12.1994, SK:1523/1994.

17 §. Tarkemmat säännökset ja ohjeet. Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

Kauppa- ja teollisuusministeriö ja valtiovarainministeriö voivat antaa ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen asetusten soveltamisesta.

Ks. A valtion rakennusurakoista, Si 639; A valtion hankinnoista. Yr 612.

18 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta hankinnassa, joka on aloitettu ennen lain voimaantuloa.

Laki tuli A:n 22.12.1993/1349 mukaan voimaan 1.1.1994.

LIITE 3**N:o 1247/1997**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisista hankinnoista 23 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1505/1992) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 momentin 5 kohta, 3 §, 4 §:n 4 kohta, sekä 5-9 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 § laissa 1523/1994, 5 ja 7-9 § osaksi mainitussa laissa, sekä lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 9 a ja 11 a § seuraavasti:

1§**Soveltamisala ja tarkoitus**

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) salassa pidettävässä hankinnassa, eikä sellaisessa hankinnassa, jossa valtion keskeiset turvallisuusedut edellyttävät muun menettelyn käyttämistä tai jossa noudatetaan lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen nojalla erityisiä turvamääräyksiä;
- 2) hankinnassa, jonka kohde soveltuu pääasiallisesti sotilaalliseen käyttöön;
- 3) kansainvälisen järjestön erityisen menettelyn nojalla tehtävässä hankinnassa; eikä
- 4) Suomen solmiman kansainvälisen yhteistoimintasopimuksen nojalla tehtävässä hankinnassa

Edellä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettut kansainväliset yhteistoimintasopimukset on annettava tiedoksi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

2§**Hankintayksiköt**

Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat:

- 5) mikä tahansa hankinnan tekijä silloin kun 1, 2 tai 4 kohdassa mainittujen yksikköjen hankinnan tekemistä varten myöntämän tuen määrä on yli puolet hankinnan arvosta.

3§

Kynnysarvon ylittävät hankinnat

Vähintään tietyn markkamäärän eli kynnysarvon suuruisia ja kynnysarvon ylittäviä hankintoja koskevista menettelytavoista ja muista kysymyksistä säädetään asetuksella

Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti.

4§

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 4) toimittajalla sitä, joka myy, vuokraa tai muulla siihen rinnastettavalla tavalla toimittaa tavarat, suorittaa palvelun tai urakoi työsuorituksen hankintasopimuksen perusteella.

5§

Hankintamenettelyt

Hankinnassa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailumahdollisuudet. Hankinnasta on sen arvosta riippumatta joko ilmoitettava tai tarjouksia on muutoin. Pyydetty hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä. Mikäli kynnysarvon alittavassa hankinnassa muu toimittaja kuin se, jolta tarjouksia on pyydetty, haluaa tehdä tarjouksen, hänellä on oikeus saada tarjouksen tekemistä varten tarjouspyyntö. Hankinta ei saa tämän vuoksi kuitenkaan viivästyä.

Hankinta saadaan tehdä ilman tarjouskilpailua vain erityisistä syistä. Tällaisina syinä voidaan pitää muun muassa hankinnan vähäistä arvoa tai suoran neuvottelumenettelyn käytölle asetettuja ehtoja, joista säädetään kynnysarvon ylittävistä hankinnoista annetuissa asetuksissa.

Tarjouskilpailua ei kuitenkaan tarvitse järjestää yhteishankinnassa, kun hankinta tehdään sellaiselta yhteishankintayksiköltä, joka on noudattanut tämän lain säännöksiä hankinnan tekemisestä. Hankintayksikön, joka antaa hankinnan toisen tehtäväksi, on asetettava ehdoksi, että hankinnan tekijä noudattaa, mitä tässä laissa säädetään.

Rakennusurakkaa ei saa toteuttaa omana työnä järjestämättä tarjouskilpailua, jos hankkeen toteuttamiseen myönnetään hankekohtaista valtionapua ja hankkeen valtionavun perusteena oleva arvonlisäverollinen kustannusarvio on vähintään 5 000 000 markkaa. Tarjouskilpailun järjestämisestä voidaan luopua edellä 2 momentissa määritellyistä syistä tai valtionapuviranomaisen päätöksellä tuen tarkoituksen sitä edellyttäessä.

6§

Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteet

Tarjouskilpailusta voidaan sulkea pois sellainen ehdokas tai tarjoaja, jolla ei voida katsoa olevan teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi tai joka on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten sosiaalimaksujen suorittamisen Suomessa tai siinä maassa, jossa toimittajan päätoimipaikka sijaitsee (sijoittautumismaa). Tällaiselle ehdokkaalle on pyynnöstä annettava tieto hylkäämisen perusteista.

Kynnysarvon alittavien hankintojen tekemisessä ehdokkaiden ja tarjoajien taloudellista ja teknistä suorituskykyä koskevassa arvioinnissa voidaan noudattaa soveltuvin osin kynnysarvon ylittävistä hankinnoista annettuja asetuksia.

Ehdokkaita ja tarjoajia on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättä kaikissa hankintamenettelyn vaiheissa. Jos ehdokkaana tai tarjouksen tekijänä on hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos, on sitä kohdeltava samoin kuin muitakin ehdokkaita tai tarjoajia.

7§

Tarjouksen valinta

Hankinta on tehtävä mahdollisimman edullisesti. Tarjouksista tulee hyväksyä se, joka on kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin.

Kynnysarvon alittavien hankintojen tekemisessä tarjousten valintaperusteiden asettamisessa voidaan noudattaa soveltuvin osin kynnysarvon ylittävistä hankinnoista annettuja asetuksia.

8§

Vahingonkorvaus

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisella menettelyllä aiheuttaa ehdokkaalle, tarjoajalle tai toimittajalle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Kun vahingonkorvausvaatimus koskee tarjousmenettelystä aiheutuneita kuluja, korvauksen tuomitsemiseksi riittää, että ehdokas tai tarjoaja näyttää toteen I momentissa tarkoitetun virheellisen menettelyn ja sen, että virheettömässä menettelyssä hänellä olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu.

9§

Kilpailuneuvoston määräämät seuraamukset

Jos hankinnassa on menetelty tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia

hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, kilpailuneuvosto voi hakemuksesta:

- 1) poistaa kokonaan tai osaksi hankintayksikön päätöksen;
- 2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä;
- 3) velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä; tai
- 4) määrätä hankintayksikön maksamaan hyvitysmaksua sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä.

Hyvitysmaksua voidaan määrätä maksettavaksi, jos 1, 2 ja 3 kohdassa määritellyt toimenpiteet saattaisivat aiheuttaa 10 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla haittaa tai jos hakemus on pantu vireille vasta hankintasopimuksen tekemisen jälkeen. Hyvitysmaksua määrättäessä otetaan huomioon hankintayksikön virheen tai laiminlyönnin laatu, hankinnan kokonaisarvo ja hakijalle aiheutuneet kustannukset ja vahinko.

9 a §

Asian saattaminen kilpailuneuvostoon

Edellä 9 §:ssä tarkoitetun asian voi saattaa käsiteltäväksi ja käyttää siinä puhevaltaa se, jota asia koskee, kauppa- ja teollisuusministeriö sekä urakalla teettämistä koskevissa asioissa myös valtiovarainministeriö taikka 5 §:n 4 momentissa mainituissa asioissa sellainen valtion viranomainen, joka on myöntänyt hankekohtaista tukea kysymyksessä olevan rakennushankkeen toteuttamiseen.

Hakemus on tehtävä kirjallisesti ennen hankintasopimuksen tekemistä. Hakijan on ennen hakemuksen toimittamista kilpailuneuvostolle ilmoitettava hankintayksikölle kirjallisesti aikeestaan panna asia vireille kilpailuneuvostossa. Hankintasopimus ei estä hakemuksen käsittelyä, jos hakemus on tehty 14 päivän kuluessa siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tiedon tarjouskilpailun ratkaisusta tai sitä koskevasta päätöksestä. Tarjoajien katsotaan saaneen tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua asiakirjan lähettämisestä.

Kilpailuneuvosto ei käsittele hakemusta, joka koskee 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun yksikön hankintamenettelyä, jos hankinta liittyy asetuksessa määritellyyn peruspalvelutoimintaan ja hankinnan ennakoitu arvo on asetuksessa säädettyä kynnysarvoa pienempi.

Kilpailuneuvoston toimivaltaan kuuluvasta asiasta ei saa valittaa kuntalain (356/1995) eikä hallintolainkäyttölain (586/1996) nojalla sillä perusteella, että päätös on tämän lain vastainen.

11 a §**Sovittelumenettely**

Milloin kysymys on 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun hankintayksikön tekemästä hankinnasta, ehdokas, tarjoaja tai toimittaja, joka katsoo hankintayksikön syyllistyneen tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön vastaiseen menettelyyn ja jonka etua virheellinen menettely koskee, voi pyytää 8 §:n tai 9 §:n 1 momentin 1-4 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten ohella Euroopan komissiolta sovittelumenettelyn käyttämistä.

Sovittelumenettelyä koskeva pyyntö on osoitettava kauppa- ja teollisuusministeriölle 14 päivän kuluessa siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tiedon tarjouskilpailun ratkaisusta tai sitä koskevasta päätöksestä. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä sovittelumenettelystä.

14§**Tiedonsaantioikeus ja vaitiolovelvollisuus**

Tarjouskilpailuun osallistuneen oikeudesta saada tietoja tarjouksen käsittelyä koskevista asiakirjoista noudatetaan soveltuvien osin mitä asianosaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään viranomaisten asiakirjojen julkisuutta koskevassa lainsäädännössä.

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoja elinkeinonharjoittajan liike- tai ammattisalaisuudesta tai muusta näihin verrattavasta seikasta, jonka ilmaiseminen saattaisi aiheuttaa elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ei saa niitä ilmaista eikä käyttää oikeudettomasti, ellei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna tähän suostumustaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998.

Tätä lakia ei sovelleta hankinnassa, josta on julkaistu hankintailmoitus tai hankinta-menettely on muutoin käynnistetty ennen lain voimaantuloa.

HE 69/1997

TaVM 24/1997

EV 164/1997

Neuvoston direktiivi 89/665/ETY; EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s.33

Neuvoston direktiivi 92/13/ETY; EYVL N:o L 76, 23.3.1992, s.14

Neuvoston direktiivi 92/50/ETY; EYVL N:o L 209, 24.7.1992, s.1

Neuvoston direktiivi 93/36/ETY; EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s.1

Neuvoston direktiivi 93/37/ETY; EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s.54

Neuvoston direktiivi 93/38/ETY; EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s.84

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri Antti Kalliomäki

LIITE 4**N:o 1416/1993**

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1993

Asetus valtion hankinnoista

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään julkisista hankinnoista 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1505/92) 175:n nojalla:

1 luku**Yleiset säännökset****1 §****Soveltamisala**

Tässä asetuksessa säädettyä menettelyä noudatetaan julkisista hankinnoista annetun lain (1505/92) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittujen valtionviranomaisten tavara- ja palveluhankinnoissa. Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen tarkoittamista tavarahankinnoista annetun asetuksen (1350/93) mukaisiin hankintoihin sovelletaan tätä asetusta vain 2, 7, 10.1, 11, 12, 13, 14 ja 15 §:ien osalta.

2 §**Hankintaperiaatteet**

Hankinnoissa on pyrittävä kilpailun aikaansaamiseen ja kohdeltava toimittajia tasapuolisesti ja luottamuksellisesti.

Ostoehtojen parantamiseksi ja säästöjen, aikaansaamiseksi on pyrittävä käyttämään hyväksi hankintayksiköiden aikaansaamia tai muita yhteishankintoja sekä yhteistoimintaan samalla alueella toimivien tai samanlaisia tavaroita tai palveluja käyttävien ostajien kesken.

2 luku**Hankinnan tekeminen****3 §**

Hankintamenettelyt

Hankinta suoritetaan joko

- 1) tarjouskilpailuna, jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen ja hankintayksikkö voi tarvittaessa neuvotella yhden tai useamman toimittajan kanssa; tai
- 2) suoramankintana ilman tarjouskilpailua siten, että hankintayksikkö tekee hankintapäätöksen vain yhdeltä toimittajalta pyydetyt tarjouksen tai aikaisemman sopimuksen perusteella taikka tarjouskilpailua järjestämättä.

Perustelu, miksi hankinnasta on neuvoteltu tai miksi muu kuin arvoltaan vähäinen hankinta on tehty ilman tarjouskilpailua, on merkittävä hankinta-asiakirjoihin.

4§

Hankinta ilman tarjouskilpailua

Hankinta saadaan tehdä suoramankintana ilman edeltävää tarjouskilpailua, jos

- 1) hankittavaa tavaraa tai palvelua ei ole muualta saatavissa;
- 2) huolto-, varaosa- tai muut tekniset syyt vaativat määrätynlaisen tavarat tai palvelun hankintaa;
- 3) valtion turvallisuuteen tai maanpuolustukseen liittyvät näkökohdat niin vaativat;
- 4) kysymyksessä on poikkeuksellisen kiireellinen hankinta;
- 5) hankinta perustuu sopimukseen sisältyvään lisähankintaoikeuteen (optioon);
- 6) tarjouskilpailussa mahdollisesti saavutettavat paremmat hinta- tai muut ehdot eivät ilmeisesti ylitä kilpailun järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

5§

Tarjouspyynnön tekeminen

Tarjouspyyntö tehdään hankinnan laadun, arvon ja kiireellisyyden mukaan kirjallisesti, telexinä, telekopiona, sähköpostina tai vastaavalla menetelmällä. Tarjouspyyntö voidaan tehdä myös suullisesti, kun kysymyksessä on arvoltaan vähäinen tai kiireellinen hankinta.

Tarjoukset on pyydettävä antamaan kirjallisesti, telexinä, telekopiona, sähköpostina tai vastaavalla menetelmällä. Jos hankinnan kokonaisarvo on vähäinen, voidaan tarjoukset pyytää antamaan myös suullisina. Jos tarjous on annettu telexinä, telekopiona, sähköpostina tai vastaavalla menetelmällä, on se hankinnan laadun, arvon ja kiireellisyyden mukaan pyydettävä vahvistamaan kirjallisesti.

6§

Tarjouspyynnön sisältö

Tarjouspyyntö on laadittava niin selväksi, että siihen perustuvat tarjoukset ovat keskenään vertailukelpoisia. Toimittajille tulee varata kohtuullinen aika tarjouksen tekemiseen.

Tarjouspyynnössä ilmoitetaan hankinnan laadusta ja arvosta riippuen:

- 1) hankittavan tavaran tai palvelun paljous, laji ja laatu yleisiä kaupanimityksiä tai soveltuvaa materiaalinimikkeistöä käyttäen tai liittämällä tarjouspyyntöön selvitys tavaroita tai palveluja koskevista vaatimuksista sekä tarvittaessa myös piirustukset, standardit ja mallit;
- 2) maksuehto- ja toimitusehtosuositus;
- 3) toimitusaika;
- 4) vaatimus takuehdoista, varaosa- ja huoltojärjestelyistä sekä ylläpidosta;
- 5) kuinka pitkän ajan tarjousten tulee olla voimassa;
- 6) voidaanko tehdä myös osatarjouksia;
- 7) vaadittavat omistus-, käyttö- ja immateriaalioikeudet;
- 8) muut tarpeelliset seikat.

Tarjouspyynnössä on lisäksi ilmoitettava julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen noudattamisesta sekä minne ja mihin mennessä ja miten merkittynä tarjous on jätettävä.

7§**Tarjousten avaaminen**

Tarjousten avausjärjestelyssä on otettava huomioon hankinnan laatu ja arvo. Tarjousten avaamisen yhteydessä on tehtävä luettelo saaduista tarjouksista.

3 luku**Hankinnasta päättäminen****8§****Perusteet**

Hankintayksikön on hyväksyttävä tarjouksista joko se tarjous, joka on hinnaltaan alin tai tarjous, joka on kokonaistaloudellisesti edullisin tavaran tai palvelun arviointiperusteiden mukaan huomioonottaen hinnan, käyttökustannukset, toimintaominaisuudet, ympäristövaikutukset tai muut vastaavat perusteet.

Hankintapäätöksen perusteiden tulee ilmetä asiakirjoista.

9§**Toimittajan jättäminen hankintamenettelyn ulkopuolelle**

Toimittaja voidaan jättää hankintamenettelyn ulkopuolelle, jos

- 1) tarjoushinta tai sen perusteet ovat epämääräiset;
- 2) toimittajalta katsotaan puuttuvan edellytykset hankinnan täyttämiseen;
- 3) toimittaja on konkurssissa, akordioikeus on vahvistanut häntä koskevan akordin tai toimittajalla on tuomioistuimessa vahvistettu velkajärjestely tai saneerausohjelma;
- 4) vireillä on toimittajaa koskeva konkurssi-, akordi-, velkajärjestely- tai saneeraushakemus;
- 5) toimittaja on päätetty asettaa selvitystilaan;
- 6) toimittaja on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta;
- 7) toimittaja on ammatinharjoittamisessaan syyllistynyt vakavaan menettelyrikkomukseen;

- 8) toimittaja on laiminlyönyt verojen tai sosiaaliturvamaksujen suorittamisen Suomessa tai siinä maassa, jossa toimittajan päätoimipaikka sijaitsee (sijoittautumismaa);
- 9) toimittaja on antanut vääriä tietoja hankintayksikölle sen pyytäessä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja.

Myöhästynyttä tarjousta ei saa hyväksyä. Kuitenkin myöhästynyt, mutta ennen tarjousten avaamista saapunut tarjous on otettava huomioon, jos on ilmeistä, että myöhästymistä ei voida lukea toimittajan syyksi.

Jos tarjoushinta vaikuttaa hankittavaan tavaraan tai palveluun nähden poikkeuksellisen alhaiselta, hankintayksikön on tutkittava tarjous yksityiskohtaisesti ja tarvittaessa pyydettävä toimittajalta tarpeellinen selvitys tarjouksen perusteista.

10§

Sopimuksen tekeminen

Hankinnoista tehtävä sopimus tai tilaus laaditaan tämän asetuksen liitteenä oleviin julkisten hankintojen yleisiin sopimusehtoihin perustuen. Yleisiä sopimusehtoja voidaan käyttää hankinnan laatuun soveltuvalla tavalla lyhennettyinä, muutettuina tai lisäehdoilla täydennettyinä.

Arvoltaan vähäisistä ja kiireellisistä hankinnoista voidaan tilaus tehdä suullisesti.

4 luku

Erinäisiä säännöksiä

11 §

Ennakkomaksun suorittaminen

Toimittajalle voidaan hankinnan osamaksuna maksaa ennakkoa hyväksyttävää vakuutta vastaan. Tarjouksia vertailtaessa ennakon korko otetaan huomioon hintaan vaikuttavana tekijänä.

12§**Muut vakuusvaatteet**

Toimittajalle luovutetuista raaka- ja tarveaineista on vaadittava vakuus, elleivät niiden vähäinen arvo tai muut syyt tee vakuutta tarpeettomaksi. Myös hankinnan sopimuksen mukaisen täyttämisen varalta voidaan tarvittaessa vaatia vakuus.

13 §**Vakuuslajit**

Vakuudeksi hyväksytään valtion velkasitoumukset, raha- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus ja pankkitalletukset. Vakuudeksi voidaan hyväksyä myös vakavaraisen yhteisön antama omavelkainen takaus, kiinnitys kiinteään omaisuuteen, aivopaperipörssissä noteeratut osakkeet ja obligaatiot sekä asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön osakkeet.

14§**Esteettömyys**

Tarjouksen, hankintaa koskevan sopimuksen tai sen tulkintaa koskevan asian käsittelyyn tai tavarán tai palvelun tarkastamiseen osallistuvan henkilön tulee olla esteetön.

15§**Hankinnan julkisuus**

Hankintoja koskevat asiakirjat eivät ole julkisia, ennen kuin hankintaa koskeva sopimus tai tilaus on tehty. Mikäli valtion turvallisuus taikka valtion tai yksityisen liiketoimen hoitaminen sitä vaatii, ei asiakirjoista tämänkään jälkeen saa antaa tietoja.

16§**Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 ja sillä kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annettu asetus valtion hankinnoista (

1070/79) siihen tehtyine muutoksineen ja sen soveltamisesta ja valtion yleisten hankintaehtojen vahvistamisesta annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (1071/79).

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Kauppa- ja teollisuusministeri Seppo Kääriäinen

LIITE 5**N:o 380/1998**

Annettu Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 1998

Asetus**kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä
rakennusurakoista**

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään julkisista hankinnoista 23 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1505/1992) 3 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 1247/1997:

1 luku**Yleiset säännökset****1 §****Soveltamisala ja kynnysarvot**

Sen lisäksi, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa (1505/1992) säädetään, tätä asetusta sovelletaan lain 2 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetun hankintayksikön sellaiseen tavara- tai palveluhankintaan, jonka ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 200 000 erityisnosto-oikeutta (SDR) vastaava määrä ecuina ilmaistuna (*kynnysarvo*) tämän asetuksen mukaista ennakkotai hankintailmoitusta julkaistaessa, sekä sellaisen rakennusurakan teettämiseen, jonka ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 5 000 000 erityisnosto-oikeutta vastaava määrä ecuina ilmaistuna (*kynnysarvo*) tämän asetuksen mukaista ennakkotai hankintailmoitusta julkaistaessa.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen sovelletaan liitteessä D mainittujen valtion keskushallintoviranomaisten tavara- ja palveluhankinnoissa kynnysarvoa, joka on 130 000 erityisnosto-oikeutta vastaava määrä ecuina ilmaistuna.

Tätä asetusta sovelletaan lisäksi julkisista hankinnoista annetun lain 2 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettujen hankintayksiköiden järjestämiin suunnittelukilpailuihin, jos ne järjestetään osana sellaisen palveluhankintaa koskevan sopimuksen tekemiseen johtavaa menettelyä, jonka ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään tässä pykälässä mainittujen kynnysarvojen suuruinen tai jossa osallistujille annettavien palkintojen ja maksettavien palkkioiden yhteenlaskettu arvo on vähintään tässä pykälässä mainittujen kynnysarvojen suuruinen.

Kauppa- ja teollisuusministeriö ilmoittaa vuosittain, mitkä kynnysarvojen markkamääräiset arvot ovat.

2 §

Soveltaminen eräisiin rakennusurakoihin

Edellä 1 §:ssä säädetyn lisäksi tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan julkisista hankinnoista annetun lain 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun hankintayksikön tekemään, ennakoidulta arvoltaan vähintään kynnysarvon suuruiseen rakennusurakkaa koskevaan sopimukseen, kun lain 2 §:n 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdassa tarkoitetut hankintayksiköt myöntävät hankinnan tekemistä varten tukea, jonka määrä on yli puolet hankinnan arvosta. Tukea myöntävien hankintayksiköiden on huolehdittava siitä, että tuen saaja noudattaa asetuksen säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sopimuksia ovat ainoastaan liitteen C mukaiset, NACE-ammattialaluokituksen 50 luokan ryhmään 502 kuuluvat sopimukset sekä sairaaloiden, urheilu-, virkistys- ja vapaa-aikalaitosten sekä koulu-, korkeakoulu- ja hallintorakennusten

rakentamista koskevat sopimukset sekä näihin liittyvät palveluhankintasopimukset.

3 §

Soveltaminen eräisiin palveluhankintoihin

Sopimukseen sovelletaan palveluhankinnoista annettuja säännöksiä, jos sopimuksella on tarkoitus ostaa sekä tavaroita että palveluja ja hankittavien palvelujen arvo ylittää hankittavien tavaroiden arvon.

Hankittaessa yksinomaan liitteessä B lueteltuja palveluja tai hankittaessa niitä yhdessä liitteessä A lueteltujen palvelujen kanssa siten, että liitteessä B lueteltujen palvelujen arvo ylittää liitteen A mukaisten palvelujen arvon, hankintamenettelyyn sovelletaan vain tämän asetuksen jälki-ilmoitusta ja teknisiä erittelyjä koskevia säännöksiä.

Tätä asetusta ei sovelleta sellaisiin palveluhankintoihin, jotka tehdään toiselta hankintayksiköltä sille Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisella lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä annetun yksinoikeuden perusteella.

Jos julkisista hankinnoista annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö myöntää muulle kuin hankintayksikkönä toimivalle yksikölle erityis- tai yksinoikeuden julkisen palvelutoiminnan harjoittamiseen, sen on samalla määrättävä, että yksikön on tavarahankinnoissaan sovellettava syrjimättömiä ehtoja ja valintaperusteita.

4 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tämä asetusta ei koske hankintoja, joihin sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden kynnysarvot ylittävistä hankinnoista annettua asetusta (381/1998), eikä hankintoja, joihin sovelletaan hankinnoista, joihin ei sovelleta lakia julkisista hankinnoista annettua asetusta (342/1994).

Puolustusministeriö päättää puolustushallinnon osalta ja sisäasiainministeriö rajavartiolaitoksen osalta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 223 artiklan mukaisesti, mitä on pidettävä julkisista hankinnoista annetun lain 1 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna hankintana.

5 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) **tavarahankintasopimuksella** hankintayksikön ja tavarantoimittajan välistä kirjallista sopimusta, jolla on taloudellista arvoa ja joka koskee tavaran ostamista taikka vuokraamista, leasingvuokraamista tai osamaksulla hankkimista osto-optioin tai ilman sitä; sopimus voi lisäksi koskea kokoamis- tai asennustyötä;
- 2) **puitesopimuksella** kirjallista sopimusta, jonka hankintayksikkö tekee yhden tai useamman tavarantoimittajan, palvelun suorittajan tai rakennusurakoitsijan kanssa ja jossa sovitaan tietyn ajan kuluessa tehtäviin hankintoihin sovellettavista hinnoista, määristä tai muista ehdoista;
- 3) **palveluhankintasopimuksella** 2 momentissa säädetyin rajoituksin hankintayksikön ja palvelun suorittajan välistä kirjallista sopimusta, jolla on taloudellista arvoa ja joka koskee palvelun ostamista;
- 4) **julkisia rakennusurakoita koskevalla sopimuksella** hankintayksikön ja urakoitsijan välillä tehtyä kirjallista sopimusta, jolla on taloudellista arvoa ja jossa urakoitsija sitoutuu rakentamaan tai sekä rakentamaan että suunnittelemaan tai muulla tavalla toteuttamaan sovitun rakennustyön, joka voi koskea liitteessä C mainitun toimialan työtä tai kokonaista rakennushanketta; **rakennusurakalla** tarkoitetaan sellaista talonrakennus- tai muuta rakennus- tai purkutyötä, joka muodostaa taloudellisen tai teknisen kokonaisuuden, sekä **julkisella käyttöoikeusurakalla** muuten samanlaista sopimusta kuin edellä, paitsi että toteutettavan

rakennustyön korvauksena on joko yksinomaan rakennuskohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja urakkahinta yhdessä;

- 5) **avoimella menettelyllä** hankintamenettelyä, jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksia;
- 6) **rajoitetulla menettelyllä** hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö pyytää tarjouksen ilmoittautuneiden joukosta valitsemiltaan ehdokkailta;
- 7) **neuvottelumenettelyllä** hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö ottaa yhteyttä valitsemiinsa toimittajiin ja neuvottelee yhden tai useamman kanssa sopimuksen ehdoista;
- 8) **suunnittelukilpailulla** menettelyä, jossa hankintayksikkö voi hankkia pääasiassa seutusuunnittelua, kaupunkisuunnittelua tai arkkitehtuuria, maanrakennusta tai tietojenkäsittelyä koskevan suunnitelman tai mallin, jonka tuomaristo valitsee kilpailun perusteella; kilpailussa voidaan jakaa palkintoja;
- 9) **sidosyhteyksellä** yritystä, johon käyttöoikeusurakan saaja voi suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai joka voi käyttää määräysvaltaa käyttöoikeusurakan saajaan taikka joka yhdessä käyttöoikeusurakan saajan kanssa kuuluu toisen yrityksen määräysvaltaan omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella; yrityksellä katsotaan olevan määräysvalta toisessa yrityksessä, jos se suoraan tai välillisesti omistaa enemmistön kyseisen yrityksen osakepääomasta, hallitsee yrityksen osakkeisiin perustuvan äänioikeuden enemmistöä tai voi nimittää enemmän kuin puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;
- 10) **eurooppalaisilla eritelmillä** eurooppalaisten standardien mukaisia kansallisia standardeja, eurooppalaisia teknisiä hyväksyntöjä tai yhteisiä teknisiä eritelmiä.

Edellä 1 mom. 3 kohdassa tarkoitettulla palveluhankintasopimuksella ei tarkoiteta:

- 1) kiinteän omaisuuden, rakennusten tai niihin liittyvien oikeuksien hankintaa tai vuokrausta koskevaa sopimusta riippumatta sen

rahoitusmuodosta tai maksutavasta; tätä asetusta sovelletaan kuitenkin missä tahansa muodossa tehtyyn rahoituspalveluja koskevaan sopimukseen, joka tehdään tällaiseen hankinta- tai vuokraussopimukseen liittyvänä;

- 2) televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan ohjelmamateriaalin hankkimista, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevaa sopimusta tai lähetysaikaa koskevaa sopimusta;
- 3) puhelin-, teleksi-, radiopuhelin-, henkilöhaku- tai satelliittipalveluja koskevaa sopimusta;
- 4) välimiesmenettelyä tai sovittelupalveluja koskevaa sopimusta;
- 5) arvopaperien tai muiden rahoitusvälineiden liikkeelle laskemiseen, hankintaan, myyntiin tai siirtoon liittyvää rahoituspalvelua tai Suomen Pankin palveluja koskevaa sopimusta;
- 6) työsopimusta; tai
- 7) muuta tutkimusta ja tuotekehitystä koskevaa sopimusta kuin sopimusta, josta koituu hyötyä yksinomaan hankintayksikölle tämän liiketoiminnassa ja jonka kustannukset hankintayksikkö maksaa.

6 §

Sopimuksen ennakoidun arvon laskeminen

Tavara- tai palveluhankintasopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on sopimuksen kokonaisarvo tai toimittajalle maksettava kokonaiskorvaus. Rakennusurakoissa ennakoitu arvo on rakennustyön arvonlisäveroton kustannusarvio. Rakennusurakan arvoon lasketaan myös niiden tavaratoimitusten arvo, jotka hankintayksikkö luovuttaa toimittajalle urakan toteuttamiseksi. Seuraavien palveluhankintasopimusten ennakoitua arvoa laskettaessa on soveltuvin osin otettava huomioon:

- 1) vakuutuspalveluissa maksettavat vakuutusmaksut;
- 2) pankki- ja muissa rahoituspalveluissa maksettavat maksut, palkkiot, korko ja muut korvaukset;
- 3) suunnittelua sisältävissä sopimuksissa maksettavat maksut tai

palkkiot.

Sopimuksen ennakoidun arvon määrittämisessä on myös otettava huomioon sopimukseen mahdollisesti sisältyvät optio- ja pidennysehdot. Sopimuksen arvon määrittäisperusteena on käytettävä sopimuksen suurinta mahdollista kokonaisarvoa optio- ja pidennysehdot mukaan luettuina.

7 §

Eräiden sopimusten ennakoidun arvon laskeminen

Vuokraamista, leasingvuokraamista tai osamaksulla hankkimista koskevan tavara-hankintasopimuksen ennakoidun arvon laskentaperusteena on käytettävä määräaikaisen, enintään 12 kuukauden pituisen sopimuksen arvioitua voimassaolo-aikaista kokonais-arvoa. Tätä pidemmän sopimuksen osalta arvo lasketaan sopimuksen kokonaisarvon perusteella sopimuksen ennakoitu jäännösarvo mukaan lukien. Toistaiseksi voimassa olevan tai voimassaoloajaltaan epävarman sopimuksen arvon laskentaperusteena on käytettävä sopimuksen kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

Jos palveluhankintasopimuksesta ei käy ilmi kokonaishintaa, sopimuksen ennakoidun arvon laskentaperusteena on määräaikaisen, enintään 48 kuukauden pituisen sopimuksen osalta käytettävä arvioitua voimassaoloaikaista kokonaisarvoa ja tätä pidemmän tai toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen osalta sopimuksen kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

Määräajoin uudistettavan tai säännöllisesti toistuvia tavaratoimituksia tai palveluja koskevan sopimuksen ennakoidun arvon laskentaperusteena käytetään joko viimeksi kuluneen tilikauden tai 12 kuukauden aikana tehtyjen samanlaisten sopimusten kokonaisarvoa alkuperäistä sopimusta seuraavien 12 kuukauden arvioidut määrään tai arvoon vaikuttavat muutokset mukaan luettuina tai niiden sopimusten ennakoitua yhteisarvoa, jotka tehdään ensimmäisen sopimuksen toimituspäivää seuraavien 12 kuukauden aikana taikka koko sopimuskauden aikana, jos sopimuskausi on tätä pidempi.

8 §

Sopimuksen jakaminen osiin

Jos tavara- tai palveluhankintasopimus on jaettu useisiin osiin, joista jokaisesta tehdään eri sopimus, kunkin erän arvo on otettava huomioon sopimuksen kokonaisarvoa laskettaessa.

Palveluhankintasopimuksen osalta tätä asetusta sovelletaan kaikkiin eriin, jos erien yhteenlaskettu arvo on vähintään kynnysarvon suuruinen. Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta niihin eriin, joiden arvo ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 80 000 ecua, jos näiden erien yhteenlaskettu arvo on enintään 20 prosenttia kaikkien erien yhteisarvosta.

Jos rakennustyö on tarjouspyyntöjä varten jaettu eri urakoihin, kunkin urakan kustannusarvio otetaan huomioon ennakoitua arvoa laskettaessa. Jos osaurakoiden yhteenlaskettu arvo on vähintään kynnysarvon suuruinen, tätä asetusta sovelletaan kuhunkin osaurakkaan.

Hankintayksikkö voi kuitenkin poiketa 1-3 momentin säännöksistä niissä osaurakoissa, joiden kustannusarvio ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 100 000 ecua, jos näiden osaurakoiden yhteenlaskettu arvo on enintään 20 prosenttia rakennustyön kokonaisarvosta.

9 §

Säännösten kiertämisen kieltö

Hankintaa ei saa jakaa eriin, osittaa tai laskea poikkeuksellisin menetelmin taikka palveluhankintaa liittää rakennusurakkaan tämän asetuksen säännösten soveltamisen välttämiseksi.

2 luku

Hankinnan tekeminen

10 §

Hankintamenettelyn valinta

Hankinnassa on käytettävä avointa tai rajoitettua menettelyä.

Neuvottelumenettelyä voidaan käyttää vain 12-14 §:ssä säädettyillä edellytyksillä.

Hankintayksikkö voi rajoitettua menettelyä käytettäessä ennalta rajata niiden ehdokkaiden lukumäärän, joille tarjouspyyntö lähetetään.

Lukumäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajia on kutsuttava hankinnan laatuun ja kokoon nähden riittävä määrä todellisen kilpailun varmistamiseksi. Tarjouskilpailuun on kutsuttava vähintään viisi ehdokasta.

11 §

Tarjouspyyntö tai kehoitus osallistumishakemuksen jättämiseksi

Jos avoimessa menettelyssä ei ole saatu riittävästi tarjouksia taikka rajoitettuun tai neuvottelumenettelyyn ilmoittautuneita ei ole riittävästi, voidaan tarjouspyyntö avoimessa menettelyssä tai kehoitus osallistumishakemuksen jättämiseksi rajoitetussa tai neuvottelumenettelyssä lähettää myös hankintayksikön valitsemille toimittajille. Ilmoitusten julkaisemista koskevia 22 §:n säännöksiä on kuitenkin noudatettava.

12 §

Neuvottelumenettely, josta julkaistaan ilmoitus

Hankintayksikkö voi valita neuvottelumenettelyn, josta julkaistaan 22 §:ssä tarkoitettu hankintailmoitus, jos avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on saatu tarjouksia, jotka eivät sisällöltään vastaa tarjousmenettelyn ehtoja, tai jos tarjouksia ei voida 5-7 luvun säännösten perusteella hyväksyä. Edellytyksenä on kuitenkin, että aiemman ilmoituksen mukaisia sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta.

Neuvottelumenettelyyn siirtymisestä ei 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa tarvitse julkaista ilmoitusta, jos neuvottelumenettelyyn otetaan mukaan kaikki ne tarjoajat, jotka täyttävät 6 luvussa säädetyt vaatimukset ja jotka ovat edeltävässä avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä tehneet tarjouksen tarjousmenettelyn muotovaatimusten mukaisesti.

13 §

Neuvottelumenettely eräissä hankinnoissa

Neuvottelumenettelyä, josta julkaistaan ilmoitus, voidaan käyttää palveluhankinnoissa myös, jos hankittavan palvelun luonne tai asiaan liittyvät riskit eivät poikkeuksellisesti salli etukäteistä kokonaishinnoittelua tai jos hankittavien palvelujen luonteen vuoksi, kuten erityisesti vakuutus-, pankki- tai sijoituspalvelujen taikka muiden henkisten palvelujen (*osaamispalvelut*) osalta, sopimuserittelyjä ei voida laatia niin tarkasti, että paras tarjous voitaisiin valita avointa tai rajoitettua menettelyä käyttäen.

Neuvottelumenettelyä, josta julkaistaan ilmoitus, voidaan käyttää rakennusurakoissa, jos rakennustyö tehdään vain tutkimusta, kokeilua tai kehittämistä varten eikä taloudellisen hyödyn saamiseksi tai tutkimus- ja kehittämiskulujen korvaamiseksi, sekä poikkeustapauksissa silloin, kun rakennustöiden luonteen tai niihin liittyvien epävarmuus-tekijöiden vuoksi ei voida tehdä etukäteistä kokonaishinnoittelua.

Hankintayksikön on 1 tai 2 momentissa taikka 12 §:n 1 momentissa tarkoitetussa neuvottelumenettelyssä neuvoteltava vähintään kolmen ehdokkaan kanssa, jos sopivia ehdokkaita on riittävästi.

14 §

Suora neuvottelumenettely

Hankintayksikkö voi valita neuvottelumenettelyn julkaisematta 22 §:ssä tarkoitettua hankintailmoitusta, jos:

1) avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei ole saatu lainkaan

- tarjouksia tai on saatu täysin tarjouspyyntöä vastaamattomia tarjouksia eikä alkuperäisiä sopimusehtoja olennaisesti muuteta;
- 2) teknisistä tai taiteellisista taikka yksinoikeuden suojelemiseen liittyvistä syistä ainoastaan tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan;
 - 3) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä eikä 25-28 §:ssä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomista, ennalta arvaamattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;
 - 4) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tuotteen valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi;
 - 5) alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä tavarahankinta on lisätilaus, jonka tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen taikka toimitusten tai olemassa olevien laitteistojen laajentaminen, ja toimittajan vaihtaminen johtaisi teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisen materiaalin hankkimiseen, mikä aiheuttaisi yhteensopimattomuutta tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia tuotteiden käytössä ja kunnossapidossa; tällaisten sopimusten samoin kuin uudistettavien sopimusten voimassaoloaika saa olla enintään kolme vuotta;
 - 6) alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä rakennusurakkasopimus tai palveluhankinta on alkuperäiseen sopimukseen sisältymätön lisäurakka tai -palvelu, joka on ennalta arvaamattomista syistä osoittautunut välttämättömäksi urakan toteuttamiselle tai palvelun suorittamiselle sellaisena kuin se on alun perin määritelty, ja lisäurakkaa tai -palvelua ei voida teknisesti tai taloudellisesti erottaa pääsopimuksesta aiheuttamatta hankinta-yksikölle huomattavaa haittaa, taikka lisäurakka tai -palvelu, vaikka se voitaisiin erottaa alkuperäisen sopimuksen toteuttamisesta, on ehdottoman välttämätön sopimuksen loppuunsaattamiseksi; lisäurakoiden tai -palvelujen kokonaisarvo saa kuitenkin olla enintään 50 prosenttia alkuperäisen hankinnan arvosta;
 - 7) kyseessä on alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä uusi rakennusurakkasopimus tai palveluhankinta, joka kuitenkin on aikaisemman urakan toisinto tai vastaa aikaisemmin avointa tai

rajoitettua menettelyä käyttäen tehtyä palveluhankintaa; aikaisempaa hankintaa koskevassa hankintailmoituksessa tulee olla mainittu neuvottelumenettelyn mahdollisesta myöhemmästä käytöstä ja lisäpalvelujen tai uusien rakennustöiden ennakoitu arvo tulee olla otettu huomioon laskettaessa aikaisemman sopimuksen kokonaisarvoa; tätä menettelyä voidaan käyttää vain kolmen vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä; taikka

- 8) sopimus tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja se on noudatettavien sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa, tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; jälkimmäisessä tapauksessa kaikki voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

15 §

Käyttöoikeusurakka ja siihen liittyvät aliurakat

Vähintään kynnysarvon suuruinen käyttöoikeusurakka toteutetaan avointa tai rajoitettua menettelyä tai neuvottelumenettelyä käyttäen. Hankintayksikkö voi velvoittaa käyttö-oikeusurakan saajan antamaan aliurakoitsijoille rakennustöitä vähintään 30 prosentin arvosta käyttöoikeusurakan kokonaisarvosta ja antaa samalla ehdokkaille mahdollisuuden lisätä mainittua prosenttiosuutta, tai se voi pyytää ehdokkaita määrittelemään sen rakennustyön kokonaisarvon, jonka he aikovat antaa aliurakoina suoritettavaksi. Vähimmäisprosentti on mainittava käyttöoikeusurakkaa koskevassa sopimuksessa. Tarjouksessa on pyydettäessä yksilöitävä aliurakoina toteutettavat rakennustyöt.

Jos käyttöoikeusurakan saaja on hankintayksikkö, sen on noudatettava tämän asetuksen säännöksiä kynnysarvon ylittävien aliurakoina teetettävien töiden osalta. Muun käyttöoikeusurakan saajan kuin hankintayksikön on tehtävä käyttöoikeusurakkaan liittyvistä, kynnysarvon ylittävistä aliurakoista 22 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, jolleivät kyseessä olevat olosuhteet täytä 14 §:ssä tarkoitetun suoran neuvottelumenettelyn edellytyksiä. Ennakko- ja jälki-ilmoitusvelvollisuutta ei ole muulla käyttöoikeusurakan saajalla kuin hankintayksiköllä.

Ryhmittymänä toimivia yrityksiä tai niiden sidosyrityksiä ei pidetä aliurakoitsijoina. Ehdokkaan on liitettävä käyttöoikeusurakkaa koskevaan osallistumishakemukseen luettelo sidosyrityksistä. Tätä luetteloa on tarkistettava yritysten välisten olosuhteiden muuttuessa.

16 §

Asuntoalueen suunnittelu ja rakentaminen

Urakkasopimuksen kohteen ollessa sellaisen asuntoalueen suunnittelu ja rakentaminen, jossa rakennusurakan laajuuden, monimuotoisuuden ja arvioidun toteuttamisajan vuoksi suunnittelun on alusta alkaen perustuttava kiinteään yhteistyöhön ryhmässä, voidaan noudattaa erityistä tarjousmenettelyä, jolla pyritään valitsemaan ryhmään parhaiten soveltuva rakennusurakoitsija. Tällaisen ryhmän muodostavat sopimuksesta päättävien hankintayksiköiden edustajat, asiantuntijat ja rakennustyöstä vastaava urakoitsija.

Tarjouspyyntöön on sisällytettävä mahdollisimman tarkka selostus tehtävästä rakennus-työstä, jotta ehdokkaat voivat saada hankkeesta oikean käsityksen. Tarjouspyyntöilmoituksessa on mainittava myös ne edellytykset, jotka ehdokkaiden on 6 luvun mukaan täytettävä.

Käytettäessä tässä pykälässä tarkoitettua menettelyä hankintayksikön on noudatettava, mitä tässä asetuksessa säädetään ilmoittamisesta rajoitetussa menettelyssä sekä ehdokkaiden ja tarjoajien valinnassa.

17 §

Suunnittelukilpailu

Tässä asetuksessa tarkoitettuna suunnittelukilpailuna pidetään suunnittelukilpailua

- 1) joka johtaa vähintään kynnysarvon suuruiseen palveluhankintaan; taikka
 - 2) jossa osallistujille annettavien palkintojen tai maksettavien palkkioiden yhteenlaskettu arvo on vähintään kynnysarvon suuruinen.
- Suunnittelukilpailuun osallistujien mahdollisuutta osallistua

suunnittelukilpailuun ei saa rajoittaa alueellisilla perusteilla tai sillä perusteella, että osallistujien pitäisi olla luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Jos suunnittelukilpailuun osallistujien määrää rajoitetaan, hankintayksikön on määrättävä selkeät ja syrjimättömät perusteet, joilla osallistujat valitaan. Kaikissa tapauksissa suunnittelukilpailuun on todellisen kilpailun aikaansaamiseksi kutsuttava riittävä määrä ehdokkaita.

18 §

Suunnittelukilpailun tuomaristo

Suunnittelukilpailun tuomaristoon voidaan valita yksinomaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat riippumattomia kilpailuun osallistujista. Jos kilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla tuomariston jäsenistä on oltava sama tai vastaava pätevyys.

Tuomariston on oltava päätöksissään ja kannanotoissaan riippumaton. Päätökset ja kannanotot on tehtävä nimettöminä jätettyjen ehdotusten pohjalta ja yksinomaan hankintailmoituksissa esitetyillä valintaperusteilla.

19 §

Kirjalliset selvitykset

Hankintayksikön on laadittava kirjallinen selvitys jokaisesta tehdystä hankinnasta ja menettelyn valinnasta. Selvitykseen on sisällytettävä hankintayksikön nimi ja osoite, hankinnan kohde ja arvo, hyväksytyjen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet ja näiden valinnan perusteet, hylättyjen ehdokkaiden ja tarjoajien nimet ja näiden hylkäämis-perusteet, sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi ja tämän tarjouksen valintaperusteet, mahdollisten alihankkijoiden tai -urakoiden osuus sekä neuvottelumenettelyä käytettäessä perusteet neuvottelumenettelyn käyttämiselle. Selvitys on pyynnöstä annettava kauppa- ja teollisuusministeriölle tai komissiolle.

Hankintayksikön on 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava ehdokkaalle tai tarjoajalle tämän osallistumishakemuksen tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä, jos on kyse hyväksyttävän tarjouksen tehneestä tarjoajasta, voittaneen tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi.

Hankintayksikön ei kuitenkaan tarvitse antaa 2 momentissa tarkoitettuja sopimuksen tekemistä koskevia tietoja, jos niiden julkaiseminen vaikeuttaisi lakien täytäntöönpanoa, olisi muutoin yleisen edun vastaista, vahingoittaisi yritysten kaupallisia etuja tai rajoittaisi toimittajien välistä rehellistä kilpailua.

Samoin hankintayksikön on pyynnöstä ilmoitettava ehdokkaalle tai tarjoajalle syyt, miksi se on päättänyt olla tekemättä hankintaa, jota koskeva hankintailmoitus on julkaistu, tai aloittaa hankintamenettely uudelleen alusta. Hankintayksikön on ilmoitettava päätöksestään myös Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon. Selvitys on pyynnöstä annettava ehdokkaille ja tarjoajille kirjallisesti.

3 luku

Hankinnasta ilmoittaminen

20 §

Ilmoitusvelvollisuuden sisältö

Hankintayksikön on laadittava ja toimitettava julkaistavaksi ennakkoilmoitus, hankintailmoitus ja jälki-ilmoitus tämän luvun säännösten mukaisesti.

Ilmoitukset on toimitettava julkaistaviksi suomen- tai ruotsinkielisinä kauppa- ja teollisuusministeriön määräämälle yksikölle. Kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä yksikkö lähettää ilmoituksen Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon ja merkitsee ilmoitukseen lähettämispäivän.

Hankintayksikön on pyydettyäessä osoitettava ilmoitusten

lähettämispäivä. Ilmoituksia ei saa julkaista muualla ennen lähettämispäivää, eikä niihin saa sisältyä sellaisia tietoja, joita ei ole julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa ohjeet ilmoitusten sisällöstä, laatisemisesta ja toimittamisesta julkaistaviksi.

21 §

Ennakkoilmoitus

Hankintayksikön on tiedotettava kuukauden kuluessa varainhoitovuotensa alkamisen jälkeen julkaistavalla ennakkoilmoituksella tavarahankinnoissa kunkin tuoteryhmän ja palveluhankinnoissa kunkin liitteessä A luetellun palvelujen pääluokan osalta tulevan 12 kuukauden aikana toteutettaviksi suunnitelluista, vähintään 750 000 ecun suuruisista hankinnoista. Hankintayksikön on myös tiedotettava kuukauden kuluessa rakennus-urakan suunnittelun aloittamista koskevan päätöksen jälkeen julkaistavalla ennakko-ilmoituksella olennaiset tiedot vähintään kynnysarvon suuruisista rakennusurakoista. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet tuoteryhmäjaottelusta.

22 §

Hankintailmoitus

Hankintayksikön, joka aikoo hankkia tavaraa tai toteuttaa rakennushankkeen, rakennus-urakan tai käyttöoikeusurakan, hankkia liitteessä A lueteltuja palveluja avointa tai rajoitettua menettelyä tai neuvottelumenettelyä käyttäen taikka järjestää suunnittelu-kilpailun, on ilmoitettava tarjouskilpailusta julkaisemalla hankintailmoitus, jollei neuvottelumenettelystä muuta johdu. Käyttöoikeusurakan saajan, joka ei ole hankintayksikkö, on julkaistava hankintailmoitus kynnysarvon ylittävästä aliurakasta.

23 §

Jälki-ilmoitus

Hankintayksikön tai käyttöoikeusurakan saajan on lähetettävä 48 päivän kuluessa hankintasopimuksen taikka hanketta tai urakkaa koskevan sopimuksen tekemisestä jälki-ilmoitus sopimuksesta tai suunnittelukilpailun voittaneesta kilpailutyöstä. Ilmoitus ei saa sisältää tietoja, joiden julkaiseminen olisi yleisen edun vastaista taikka vaarantaisi luottamuksellisten liiketietojen säilymistä, perusteltuja kaupallisia etuja tai tervettä kilpailua.

Liitteessä B lueteltuja palveluja koskevassa ilmoituksessa on mainittava, saako sen julkaista.

4 luku

Määräajat ja tarjousten pyytäminen

24 §

Määräaikojen laskeminen

Jollei jäljempänä säädetä toisin, tässä luvussa tarkoitetut määräajat lasketaan siitä päivästä, jona 22 §:ssä tarkoitettu hankintailmoitus on lähetetty Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon.

25 §

Määräajat avoimessa menettelyssä

Avoimessa menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 52 päivää. Jos hankintayksikkö on aikaisemmin julkaissut ennakkoilmoituksen, joka on lähetetty Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon viimeistään 52 päivää ja aikaisintaan 12 kuukautta ennen

hankintailmoituksen julkaisemista, tarjousaikaa voidaan lyhentää. Lyhennetyn tarjousajan on tällöin oltava riittävän pitkä tarjouspyyntöä vastaavien tarjousten laatimiseksi. Lyhennetyn tarjousajan on kuitenkin oltava vähintään 22 päivää. Tarjousajan lyhentäminen edellyttää lisäksi, että ennakkoilmoituksessa on annettu kaikki ne avointa menettelyä koskevalta hankintailmoitukselta edellytetyt tiedot, jotka ennakkoilmoitusta laadittaessa ovat olleet tiedossa.

26 §

Määräajat rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä, josta julkaistaan ilmoitus

Rajoitetussa menettelyssä sekä 12 ja 13 §:ssä tarkoitetussa neuvottelumenettelyssä halukkaille toimittajille on varattava vähintään 37 päivää osallistumishakemusten jättämistä varten.

Rajoitettua menettelyä käytettäessä tarjousajan on oltava vähintään 40 päivää kirjallisen tarjouspyynnön lähettämisestä lukien. Jos hankintayksikkö on aikaisemmin julkaissut ennakkoilmoituksen, joka on lähetetty Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon viimeistään 52 päivää ja aikaisintaan 12 kuukautta ennen hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemista, voidaan tarjousaikaa lyhentää. Tarjousajan on oltava vähintään 26 päivää. Tarjousajan lyhentäminen edellyttää lisäksi, että ennakkoilmoituksessa on annettu kaikki ne rajoitettua menettelyä koskevalta hankintailmoitukselta edellytetyt tiedot, jotka ennakkoilmoitusta laadittaessa ovat olleet tiedossa.

27 §

Nopeutettu menettely

Jos rajoitetussa menettelyssä taikka 12 tai 13 §:ssä tarkoitetussa neuvottelumenettelyssä noudatettaviksi säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintayksiköstä riippumattomista syistä aiheutuneen odottamattoman kiireen vuoksi mahdotonta, 37 päivän määräaika voidaan lyhentää 15 päivään ja 40 tai 26 päivän määräaika 10 päivään.

28 §

Määräajat käyttöoikeusurakassa

Käyttöoikeusurakassa osallistumishakemusten jättämiselle on varattava vähintään 52 päivää. Jos käyttöoikeusurakan saaja on muu kuin hankintayksikkö, ehdokkaiden osallistumishakemusten jättämiselle varattavan määräajan on oltava urakkaan liittyvien aliurakoiden osalta vähintään 37 päivää. Tarjousajan on oltava vähintään 40 päivää tarjouspyynnön lähettämisestä.

29 §

Tarjousten pyytäminen

Rajoitetussa menettelyssä sekä 12 ja 13 §:ssä tarkoitetussa neuvottelumenettelyssä tarjouskilpailuun hyväksytyiltä ehdokkailta on pyydettävä tarjoukset samanaikaisesti ja kirjallisesti. Tarjouspyyntöön on liitettävä tarjouspyyntöasiakirjat ja niitä täydentävät asiakirjat. Tarjouspyynnössä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) osoite, josta tarjouspyyntöön liittyviä täydennysasiakirjoja voidaan pyytää, tällaisen pyynnön viimeinen esittämispäivä sekä asiakirjoista perittävä maksu ja sen maksamistapa;
- 2) tarjousten jättämispäivä, lähetysosoite ja laatimiskieli tai vaihtoehtoiset kielet;
- 3) viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen;
- 4) maininta mahdollisesti vaadittavista liiteasiakirjoista joko ehdokkaan esittämien 40-42 §:n mukaisten rahoituksellisia ja taloudellisia edellytyksiä sekä teknistä osaamista koskevien todennettavissa

- olevien tietojen tueksi tai edellytettyjen tietojen täydennykseksi;
- 5) tarjouksen valintaperusteet, jos niitä ei ole esitetty hankintailmoituksessa.
- Tarjouspyynnöt liitteineen voidaan tehdä suomen tai ruotsin kielellä tai jollakin muulla Euroopan unionin virallisella kielellä.

30 §

Asiakirjat ja lisätiedot

Hankintayksikön on avoimessa menettelyssä lähetettävä toimittajalle hankintaa koskevat asiakirjat kuuden päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

Hankintayksikön on avoimessa ja rajoitetussa menettelyssä sekä 12 ja 13 §:ssä tarkoitetussa neuvottelumenettelyssä toimitettava riittävän ajoissa pyydetty lisätiedot viimeistään kuusi päivää ja 27 §:ssä tarkoitetussa nopeutetussa menettelyssä viimeistään neljä päivää ennen tarjousajan päättymistä.

Jos tarjouspyyntöasiakirjat tai niitä täydentävät asiakirjat ovat liian laajoja toimitettaviksi määräaikojen kuluessa tai jos tarjouksen tekeminen edellyttää käyntiä kohteessa tai tarjouspyyntöasiakirjoihin liittyviin muihin asiakirjoihin tutustumista kohteessa, tarjousaikaa on pidennettävä vastaavasti.

31 §

Osallistumishakemuksen ja tarjouksen tekeminen

Osallistumishakemus on tehtävä mahdollisimman nopeasti joko kirjallisesti, puhelimitse taikka sähköisin viestimin. Jos osallistumishakemus tehdään puhelimitse, se on vahvistettava kirjeellä, joka on lähetetty ennen tässä luvussa säädettyjen määräaikojen päättymistä.

Tarjous on tehtävä kirjallisesti taikka hankintayksikön niin päättäessä sähköisin viestimin. Jos tarjous tehdään sähköisin viestimin, hankintayksikön on varmistettava tietojen säilyminen

luottamuksellisina koko hankintamenettelyn ajan. Tarjouksia ei saa avata ennen tarjousajan päättymistä.

5 luku

Tekniset vaatimukset

32 §

Tekniset eritelmät

Sopimukseen liittyvät tekniset eritelmät on mainittava tarjouspyyntöasiakirjoissa tai niihin liittyvissä muissa asiakirjoissa. Jos on olemassa eurooppalaisia eritelmiä, tekniset eritelmät on määriteltävä viittaamalla niihin. Sitovia kansallisia säännöksiä voidaan noudattaa, jos ne ovat Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisia.

Sopimukseen liittyviä teknisiä eritelmiä ei saa laatia siten, että niissä esiintyy tietyn valmistajan tuote, tiettyä alkuperää oleva tuote tai erityisen menetelmän avulla valmistettu tuote, ja siten, että ne sen vuoksi suosivat tai karsivat tiettyjä tarjoajia, jollei teknisten eritelmien laatiminen edellä kuvatulla tavalla ole hankinnan kohteesta johtuvista syistä perusteltua. Tavaramerkkien, patenttien, tyyppien taikka tavarán nimenomaisen alkuperán tai tuotannon mainitseminen teknisissä eritelmissä on sallittua vain, jos hankinnan kohdetta ei muutoin voi kuvata riittävän tarkasti ja kaikille asianosaisille täysin selvillä eritelmillä ja jos mainintaan liitetään ilmaisu "tai vastaava".

33 §

Eurooppalaisista eritelmistä poikkeaminen

Hankintayksikkö voi poiketa 32 §:n säännöksistä, jos:

1) eurooppalaiset eritelmät eivät lainkaan sisällä määräyksiä niistä

vaatimuksista, jotka tuotteen tulisi täyttää;

- 2) ei ole olemassa teknisiä keinoja sen toteamiseksi riittävän tarkasti, että tuotteet vastaavat eurooppalaisia eritelmiä;
- 3) säännösten soveltaminen estäisi soveltamasta telepäätelaitteiden tyyppihyväksynnän ensimmäisen vaiheen vastavuoroisesta tunnustamisesta annettua neuvoston direktiiviä (86/361/ETY) tai standardoinnista tietotekniikassa ja televiestinnässä tehtyä neuvoston päätöstä (87/95/ETY) taikka muita tiettyjä palveluja tai tuotteiden aloja koskevia Euroopan yhteisön säädöksiä;
- 4) hankintayksikkö joutuisi eurooppalaisten eritelmien vuoksi hankkimaan jo käytössään olevien laitteiden kanssa yhteensopimattomia tuotteita tai materiaaleja taikka niiden käyttäminen aiheuttaisi suhteettoman suuria kustannuksia tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia; tähän perusteeseen vetoaminen on sallittua väliaikaisesti, jos hankintayksikön tavoitteena on siirtyä kirjallisen toimintaohjelman mukaisesti tietyn ajan kuluessa eurooppalaisten eritelmien käyttöön; taikka
- 5) hankinnan kohde tai hanke on kehitysluontoinen, minkä vuoksi voimassa olevien eurooppalaisten eritelmien käyttö ei olisi tarkoituksenmukaista.

Hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa on ilmoitettava peruste, jonka nojalla hankintayksikkö on poikennut 32 §:n säännöksistä. Peruste on myös mainittava hankintayksikön sisäisissä asiakirjoissa ja asiaa koskevat tiedot on pyynnöstä toimitettava kauppa- ja teollisuusministeriölle tai komissiolle.

34 §

Vaihtoehtoiset tekniset eritelvät

Jos eurooppalaisia eritelmiä ei ole, tekniset eritelvät on määriteltävä:

- 1) viittaamalla kansallisiin teknisiin eritelmiin, jotka on tunnustettu teknistä yhdenmukaistamista koskevissa Euroopan yhteisön direktiiveissä lueteltujen olennaisten vaatimusten mukaisiksi, noudattaen näissä direktiiveissä ja erityisesti rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetussa

neuvoston direktiivissä 89/106/ETY, säädettyjä menettelyjä;

- 2) viittaamalla kansallisiin teknisiin eritelmiin, jotka liittyvät suunnitteluun, muotoiluun, laskentamenetelmään, työn toteuttamistapaan ja materiaalien käyttöön; taikka
- 3) viittaamalla muihin asiakirjoihin, jolloin viittauksia tulee käyttää järjestyksessä niin, että ensiksi viitataan sellaisiin kansallisiin standardeihin, jotka ovat Suomessa hyväksytyjen kansainvälisten standardien mukaisia, toiseksi muihin Suomen kansallisiin standardeihin tai kansallisiin teknisiin hyväksyntöihin ja kolmanneksi muihin standardeihin.

Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita siitä, mitä teknisillä eritelmillä tarkoitetaan tätä asetusta sovellettaessa.

6 luku

Tarjoajien valinta

35 §

Toimittajan jättäminen hankintamenettelyn ulkopuolelle

Rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä tarjouskilpailuun tai neuvotteluun osallistuvat on valittava niistä osallistumishakemuksen lähettäneistä, jotka täyttävät tässä luvussa säädetyt vaatimukset.

Toimittaja voidaan jättää hankintamenettelyn ulkopuolelle, jos:

- 1) toimittaja on konkurssissa tai keskeyttänyt liiketoimintansa taikka toimittajalle on vahvistettu akordi tai velkajärjestely- tai velkasaneerausohjelma;
- 2) vireillä on toimittajaa koskeva konkurssi-, akordi-, velkajärjestely- tai velkasaneeraus-hakemus tai hakemus yhtiön purkamiseksi;
- 3) toimittaja on päätetty asettaa selvitystilaan;
- 4) toimittaja on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta;
- 5) toimittaja on ammattinsa harjoittamisessa syylistynyt vakavaan

- virheeseen, jonka hankintayksikkö voi tarvittaessa näyttää toteen;
- 6) toimittaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten sosiaalimaksujen suorittamisen Suomessa tai siinä maassa, jossa toimittajan päätoimipaikka sijaitsee (*sijoittautumismaa*); taikka
- 7) toimittaja on syylistynyt olennaisesti väärrien tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle tässä luvussa tarkoitettuja tietoja.

36 §

Näyttö toimittajan tilanteesta

Ulkomaisen toimittajan esittämä ote sijoittautumismaan rikosrekisteristä on hyväksyttävä riittäväksi näytöksi siitä, etteivät 35 §:n 2 momentin 1-4 kohdassa tarkoitetut perusteet koske toimittajaa. Samoin on hyväksyttävä sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama todistus riittäväksi näytöksi siitä, ettei 35 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettu peruste koske toimittajaa.

Jollei toimittajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettuja asiakirjoja tai todistuksia, niiden sijasta voidaan näytöksi hyväksyä toimittajan edustajan sijoittautumismaan toimivaltaiselle viranomaiselle antama valahtoinen todistus.

37 §

Rekisteritiedot

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai toimittajaa osoittamaan, että tämä on rekisteröity ammatti- tai elinkeinorekisteriin sijoittautumismaansa lainsäädännön mukaisesti, että tällä on tarvittava toimilupa taikka että tämä on tietyn palvelun harjoittamiseen tai työn suorittamiseen oikeuttavan järjestön jäsensijoittautumismaassaan.

Jäsenvaltioiden virallisiin hyväksytyjen toimittajien luetteloihin hyväksytyt toimittajat voivat osoittaa 1 momentissa säädetyn edellytyksen täyttymisen, 35 §:n 2 momentin 1-5 ja 7 kohdassa tarkoitettujen perusteiden puuttumisen samoin kuin antaa 38 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa sekä 39 §:n 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut

tiedot rekisteröintiä koskevalla asiakirjalla. Edellä 35 §:n 2 momentin 6 kohdassa säädetyn edellytyksen täyttymiseen voidaan vaatia erillinen todistus.

Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita hyväksytyjen toimittajien luetteloiden pitäjistä.

38 §

Tiedot rahoituksellisesta ja taloudellisesta tilanteesta

Hankintayksikkö voi pyytää toimittajalta osoitukseksi rahoituksellisesta ja taloudellisesta tilanteesta muun muassa seuraavia tietoja:

- 1) pankin tai muun luottolaitoksen antama lausunto tai palvelun suorittajan osalta selvitys vastuuvakuutuksesta;
- 2) tuloslaskelma, tase, toimintakertomus, muut tilinpäätösasiakirjat sekä mahdollinen konsernitilinpäätös, jos nämä on julkaistava toimittajan sijoittautumismaassa; sekä
- 3) lausunto yrityksen kokonaisliikevaihdosta sekä liikevaihdosta kysymyksessä olevan hankintatyyppin osalta kolmelta viimeksi kuluneelta tilikaudelta.

Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä on mainittava, mitkä 1 momentissa mainituista asiakirjoista on esitettävä hankintayksikölle ja mitä muita asiakirjoja toimittajan tulee antaa. Perustellusta syystä hankintayksikön on hyväksyttävä näytöksi toimittajan rahoituksellisesta ja taloudellisesta asemasta myös muu kuin hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä mainittu asiakirja. Toimittajalta vaadittavat tiedot on suhteutettava hankinnan kohteeseen.

39 §

Tiedot teknisestä suorituskyvystä

Toimittajalta voidaan vaatia teknisen suorituskyvyn tai kokemuksen osoitukseksi yksi tai useampi seuraavista asiakirjoista:

- 1) todistus toimittajan tai yrityksen johtohenkilöiden sekä erityisesti kyseisen palvelun tai urakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden

koulutuksesta ja ammatillisesta pätevyydestä;

- 2) luettelo tärkeimmistä toimituksista kokonaisarvoineen ja päivämäärineen sekä vastaanottajatietoineen viimeksi kuluneilta kolmelta vuodelta; julkisyhteisölle toimitettua palvelua tai tavaraa koskevan luettelon on oltava asianmukaisesti varmennettu; jos tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu yksityiselle tilaajalle, luettelon on oltava tilaajan vahvistama; jollei tämä ole mahdollista, myös toimittajan oma vakuutus on hyväksyttävä; rakennustöiden osalta voidaan viimeisen viiden vuoden aikana toteutetuista rakennustöistä toimittaa luettelo, johon liitetään todistus siitä, että tärkeimmät työt on suoritettu tyydyttävästi; todistuksesta on käytävä ilmi urakoiden arvo, ajankohta ja paikka, ja siinä on erikseen ilmoitettava, onko työt tehty ammattialan sääntöjen mukaan ja onko ne saatettu asianmukaisesti päätökseen; tarvittaessa toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava nämä tiedot suoraan hankintayksikölle;
- 3) selvitys toimittajan omista ja ulkopuolisista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä toimielimistä, erityisesti niistä, jotka ovat vastuussa laadunvalvonnasta sekä rakennusurakoiden ja palvelujen osalta selvitys toimittajan käytettävissä olevista työ- ja tuotantovälineistä ja teknisistä laitteista;
- 4) selvitys palvelun suorittajan tai urakoitsijan keskimääräisestä vuosittaisesta työvoimasta ja johtohenkilöiden lukumäärästä viimeksi kuluneilta kolmelta vuodelta;
- 5) hankittavaa tavaraa koskevat näytteet, selostukset tai valokuvat; niiden oikeellisuus on hankintayksikön pyynnöstä todistettava; virallisten laadunvalvontaelinten tai toimivaltaisiksi tunnustettujen laitosten todistukset, jotka osoittavat tiettyihin eritelmiin tai standardeihin viittaamalla määriteltujen tavaroiden todetun vaatimustenmukaisuuden kyseisten eritelmien tai standardien kanssa;
- 6) selvitys toimittajan laadunvarmistusmenetelmistä ja tutkimus- ja tuotekehitysjärjestelmistä sekä tavarantoimittajan osalta myös teknisistä välineistä;
- 7) todistus toimittajan teknistä kykyä ja tarvittaessa myös tutkimusedellytyksiä sekä laadunvalvontaa koskevasta toimivaltaisen

- viranomaisen tarkastuksesta, jos hankittava tavara tai palvelun suorittaminen tai rakennustyö on monimutkainen taikka jos tavaraa, palvelua tai rakennustyötä hankitaan vain tiettyä tarkoitusta varten;
- 8) selvitys siitä, miltä osin palvelun suorittaja aikoo antaa sopimuksen alihankkijoiden toteutettavaksi.

40 §

Vaadittavat asiakirjat

Hankintayksikön on hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä mainittava, mitkä 39 §:ssä mainituista asiakirjoista vaaditaan esitettäväksi. Toimittajalta vaadittavat tiedot on suhteutettava hankinnan kohteeseen. Hankintayksikön on otettava huomioon myös laillinen oikeus suojella teknisiä tai liikesalaisuuksia.

Jos hankintayksikkö edellyttää, että palvelun suorittajan on käytettävä standardien mukaista laadunvarmistusjärjestelmää, sen on vaadittava EN 45000 -standardisarjojen mukaisten toimielinten vahvistamia EN 29000 -standardeihin perustuvia laatujärjestelmiä. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa annetut vastaavat laatujärjestelmätodistukset. Samoin, jos todistus tällaisen laatujärjestelmän käytöstä ei ole toimittajan saatavissa tai sitä ei ole mahdollista hankkia annetussa määräajassa, hankintayksikön on hyväksyttävä muu todistus siitä, että toimittajan laadunvarmistusjärjestelmä on edellä mainittuja standardeja vastaava.

Hankintayksikkö voi tässä luvussa säädetyin rajoituksin pyytää toimittajaa täydentämään antamiaan asiakirjoja.

7 luku

Tarjouksen valinta

41 §**Valintaperusteet**

Hankintayksikön on hyväksyttävä tarjouksista joko se, joka on kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan arviointiperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellisuuden arviointiperusteita voivat olla esimerkiksi hinta, toimitusaika, valmistumispäivä, käyttökustannukset, laatu, elinkaarikustannukset, esteettiset tai toiminnalliset ominaisuudet, tekniset ansiot, huoltopalvelut, toimitusvarmuus, tekninen tuki ja hankinnan kohteen aiheuttamat ympäristökustannukset.

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjassa on mainittava kaikki ne arviointiperusteet, joita sovelletaan tarjousta hyväksyttäessä. Arviointiperusteet on tällöin, jos mahdollista, esitettävä tärkeysjärjestyksessä.

42 §**Vaihtoehtojen esittäminen**

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta hankintayksikkö voi hyväksyä tarjoajan esittämät vaihtoehdot, jos ne täyttävät hankintayksikön ennalta asettamat vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimukset ja vaihtoehtojen esittämiselle asetetut ehdot on mainittava tarjouspyyntöasiakirjoissa. Kielto esittää vaihtoehtoja on mainittava hankintailmoituksessa.

Vaihtoehtoa ei saa hylätä vain sillä perusteella, että se on laadittu eurooppalaisten eritelmien tai 34 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen kansallisten teknisten eritelmien mukaisesti.

Jos vaihtoehdot hyväksytään, vaihtoehtoa ei saa hylätä palveluhankinnassa vain sen vuoksi, että sen hyväksyminen johtaisi tavarahankintasopimukseen palveluhankinnan sijasta, eikä tavarahankinnassa vain sen vuoksi, että sen hyväksyminen johtaisi palveluhankintasopimukseen tavarahankinnan sijasta.

43 §

Hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjous

Jos tarjoushinta vaikuttaa hankinnan laatuun nähden poikkeuksellisen alhaiselta ja hankintayksikkö sen vuoksi harkitsee tarjouksen hylkäämistä, hankintayksikön on tutkittava tarjous yksityiskohtaisesti ennen hankintapäätöksen tekemistä ja pyydettävä kirjallisesti tarjoajalta selvitystä tarjouksen perusteista. Tarjoajalle on ilmoitettava, mitä tarjouksen kohtaa ei voida hyväksyä.

Hankintayksikkö voi hyväksyä selvitykset, jotka perustuvat valmistus- tai rakennusmenetelmän taikka palvelun suorittamisen taloudellisuuteen, valittuihin teknisiin ratkaisuihin, muihin tarjoajan kannalta poikkeuksellisen edullisiin olosuhteisiin tai tarjoajan ehdottaman ratkaisun omintakeisuuteen.

Jos tarjouksen hyväksymisen perusteeksi on ilmoitettu ainoastaan halvin hinta, hankintayksikön on ilmoitettava komissiolle hinnaltaan liian alhaiseksi katsomansa tarjouksen hylkäämisestä. Samalla on ilmoitettava päätöksen perustelut.

44 §

Alihankinnat ja -urakat sekä ryhmittymä tarjoajana

Tarjouksessa on hankintayksikön tarjouspyyntöasiakirjoissa esittämästä pyynnöstä yksilöitävä mahdollisesti alihankintoina tai aliurakoina tehtävät toimitukset. Tällainen ilmoitus ei vähennä toimittajan tai pääurakoitsijan vastuuta.

Toimittajat voivat tehdä tarjouksen ryhmittymänä. Tarjouksen tekemistä varten ryhmittymältä ei saa vaatia tiettyä oikeudellista muotoa. Tällainen vaatimus voidaan kuitenkin esittää sopimuspuolelle, jos sopimuksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi on tarpeen, että ryhmittymällä on tietty oikeudellinen muoto.

Erinäiset säännökset**45 §****Työturvallisuus ja työehdot**

Hankintayksikön tulee ilmoittaa tarjouspyyntöasiakirjoissa ne viranomaiset, joilta tarjoaja voi saada tietoja asennus- tai rakennustyössä taikka palvelun suorituspaikassa noudatettavista suomalaisista työsuojelua ja työehtoja koskevista velvoitteista. Hankintayksikön tulee vaatia tarjoajia ilmoittamaan, että ne ovat tarjoustaan laatiessaan ottaneet nämä Suomen lainsäädännöstä aiheutuvat velvoitteet huomioon. Poikkeuksellisen edullisten tarjousten tarkastamista koskevia säännöksiä on kuitenkin noudatettava.

46 §**Oikeusturvakeinot**

Tässä asetuksessa tarkoitettuun hankintamenettelyyn sovelletaan, mitä julkisista hankinnoista annetun lain 8-12 §:ssä säädetään.

47 §**Tilastotiedot**

Hankintayksiköiden tulee ilmoittaa joka vuosi toukokuun loppuun mennessä tilastointia varten kauppa- ja teollisuusministeriölle tai ministeriön määräämälle 2 ja 3 momentissa tarkoitettut tiedot hankinnoistaan.

Hankinnat on ryhmiteltävä hankintamenettelyn, tuotteen tai palveluluokan ja valitun toimittajan kansallisuuden mukaan. Samat seikat on ilmoitettava toteutetuista rakennusurakoista.

Neuvottelumenettelyn osalta sopimukset on lisäksi ryhmiteltävä 12-14 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan. Hankintayksiköiden on lisäksi ilmoitettava niiden sopimusten lukumäärä ja kokonaisarvo, jotka on tehty maailman kauppajärjestön julkisten hankintojen sopimuksen

(GPA) poikkeusten perusteella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi liitteessä D mainittujen valtion keskushallintoviranomaisten tulee ilmoittaa kynnysarvon alittavien hankintojen kokonaisarvo hankintayksiköittäin eriteltynä sekä kynnysarvon ylittävien hankintojen kokonaisarvo ja lukumäärä hankintayksiköittäin eriteltynä.

Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tilastotietojen antamisesta.

48 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1998.

Tällä asetuksella kumotaan kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista 24 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (243/1995).

Neuvoston direktiivit 92/50/ETY, EYVL N:o L 209, 24.7.1992, s. 1; 93/36/ETY, EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s. 1; 93/37/ETY, EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s. 54, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/52/EY, EYVL N:o L 328, 28.11.1997, s. 1.

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 1998

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri Antti Kalliomäki

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖ 22.12.1993**Dnro 113/021/93****KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN PÄÄTÖS JULKISTEN
HANKINTOJEN YLEISTEN SOPIMUSEHTOJEN
VAHVISTAMISESTA**

Kauppa- ja teollisuusministeriö on valtion hankinnoista 22 päivänä joulukuuta 1993 annetun asetuksen (1417/93) 10 §:n perusteella vahvistanut julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 1994) 1.1.1994 lähtien seuraavasti (liite):

Kauppa- ja teollisuusministeri *Seppo Kääriäinen*

Vanhempi hallitussihteeri *Teuvo Airas*

JULKISTEN HANKINTOJEN YLEISET SOPIMUSEHDOT

Kauppa- ja teollisuusministeriön valtion hankinnoista annetun asetuksen (1417/93) perusteella 22.12.1993 vahvistamat julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE)

I. Soveltamisala

- 1.1. Tavara- ja palveluhankinnoissa noudatetaan seuraavia julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja, mikäli ei erikseen kirjallisesti toisin sovita.
- 1.2. Näissä ehdoissa tarkoittaa "ostaja" hankinnan suorittajana olevaa hankintayksikköä, "myyjä" hankinnan toista osapuolta ja "tavara" hankinnan kohdetta.

2. Tarjoukset

- 2.1. Tarjouksen tulee olla tarjouspyynnön mukainen. Mikäli tarjous poikkeaa tarjouspyynnöstä, on tarjouksessa selvitettävä eroavuudet.
- 2.2. Tarjouksen tulee olla sitovana voimassa 2 kuukautta laskettuna tarjousten jättämiseen varatun ajan päättymisestä, jollei tarjouspyynnössä ole muuta voimassaoloaikaa mainittu.
- 2.3. Ostajalla on oikeus jakaa hankinta, jollei tarjouksen ole ilmoitettu olevan voimassa vain jakamattomana.
- 2.4. Ostaja ei ole velvollinen hyväksymään mitään tarjousta.

2.5. Myyjällä ei ole oikeutta vaatia ostajalta korvausta tarjouksen tekemisestä.

2.6. Tarjouksessa on ilmoitettava seuraavat seikat:

- a) tavara yksityiskohtaisesti eriteltynä (paljous, laatu ym.); b) hankintahinta yksikköhintoineen ja mahdollisine määriin perustuvine hintaporrastuksineen. Jos hinta ei ole kiinteä, tarjouksessa on yksiselitteisesti määriteltävä hinnanmuutosperuste;
- c) maksuehdot;
- d) takuuehdot;
- e) toimitusaika ja toimitusehto (yleisesti käytössä olevien toimituslausekkeiden mukaan);
- f) pakkaus; erittelyineen pakkausmääristä, pakkauskoosta, pakkausstandardeista ja mahdollinen hyvitys palautettavasta kuljetuspakkauksesta;
- g) tarjouksen voimassaoloaika;
- h) muut ostajan tarjouspyynnössä erikseen mainitsemat seikat

3. Sopimuksen synty

3.1. Sopimus ostajan ja myyjän välillä katsotaan syntyneeksi, kun a) osapuolet ovat allekirjoittaneet kirjallisen sopimuksen; tai kun b) ostaja on kirjallisesti ilmoittanut myyjälle hyväksyvänsä sitovan tarjouksen (tilaus); tai kun

c) myyjä on ostajan pyynnöstä kirjallisesti vahvistanut tilauksen sellaisenaan (tilausvahvistus).

3.2. Myyjän on lähetettävä 3.1 c) kohdassa mainittu tilausvahvistus ostajalle 4 päivän kuluessa tilauksen saapumisesta.

3.3. Myyjän tilausvahvistukseensa sisällyttämät ehdot, jotka poikkeavat tilauksesta, tulevat voimaan vain siinä tapauksessa, että ostaja ne kirjallisesti hyväksyy.

3.4. Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti.

4. Hinnat

4.1. Hankintahinta on kiinteä, jollei kirjallisesti ole toisin sovittu.

4.2. Hinta sisältää:

- a) tarjousajan päättyessä voimassa olevat myyjän suoritettavaksi tulevat välilliset verot ja maksut;
 - b) kustannukset tavanomaisen kuljetuksen ja varastokäsittelyn edellyttämästä pakkauksesta;
 - c) tavarán asennukseen, käyttöön ja huoltoon tarvittavat piirustukset sekä tavanomaiset huolto- ja käyttökirjat sekä muut vastaavat selvitykset.
- 4 3. Jos tavarán hinta on kokonaan tai osaksi sidottu johonkin hinnanmuutosperusteeseen, tarkistetaan hinta tämän muutoksia vastaavaksi, jos muutos on vähintään 2 prosenttia. Jollei tarjouksessa ole ilmoitettu peruslukua, johon hinta on sidottu, lasketaan se tarjouspäivänä tiedossa olleiden arvojen mukaan Vertailulukuna pidetään valuuttakurssin osalta Suomen Pankin toimituspäiván keskikurssia ja mahdollisen indeksin osalta toimituspäivään mennessä julkaistua indeksiä. Hintavaraus voidaan hyväksyä vain siihen hankinnan osaan, jonka kustannuksiin hinnanmuutos-perusteen muutos vaikuttaa.
- 4.4. Ennakkomaksu katsotaan kiinteäksi hankintahinnan osaksi. Sopimuksen perusteella myyján suoritettavaksi tulevien välittömästi hankintahintaan kohdistuvien välillisten verojen tai julkisten maksujen muutos huomioidaan kuitenkin myös ennakon osalta.
- 4.5. Jos toimitus viivästyy mausta kuin kohdassa 11 mainitusta syystä ja hinnan muutosperusteen soveltaminen tai myyján suoritettavaksi tulevien välittömästi hankinta-hintaan kohdistuvien välillisten verojen ja maksujen muutokset johtaisivat viivästys-aikana hinnankorotuksiin, ei tätä oteta huomioon. Jos toimituspäiván mukaan tarkistettu hinta on alempi, sovelletaan sitä.

5. Maksut

- 5.1. Maksut suoritetaan ainoastaan laskua vastaan. Maksuajan laskeminen alkaa siitä, kun tavara on sopimusehtojen mukaisesti toimitettu ja lasku on saapunut ostajalle. Ennakon maksamisen edellytyksenä on, että hyväksyttävä vakuus on riittävän ajoissa toimitettu ostajalle.

6. Vakuudet

- 6 1. Jos ostajan on sopimuksen mukaan maksettava ennakkoa tai jos ostaja on antanut myyjän käytettäväksi raaka- tai tarveaineita. myyjän on jätettävä ennen ennakon suorittamista tai raaka- tai tarveaineiden luovuttamista ostajalle tämän hyväksymä vakuus, jonka tulee olla vähintään 15 prosenttia suurempi kuin suoritettavat ennakot tai luovutettavien raaka- tai tarveaineiden arvo.
- 6.2. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kuukauden yli sopimuksenmukaisen toimitusajan, kuitenkin siihen asti kunnes toimitus on sopimuksenmukaisesti täytetty. Myyjän tulee toimituksen viivästyessä jatkaa vakuuden voimassaoloaikaa.

7. Tavarán ominaisuudet

- 7 1. Tavarán tulee toimitettaessa olla virheetön ja vastata lajiltaan, määrältään, laadultaan muilta ominaisuuksiltaan ja pakkaukseltaan mitä on sovittu.
- 7 2. Tavarán tulee myös täyttää toimitusajankohtana voimassa olevien Suomen lakien ja asetusten sekä viranomaisten antamat tavaraa koskevat määräykset mm. rakenteen, varusteiden sekä työ- ja paloturvallisuuden osalta.
- 7.3. Tavarán mukana on toimitettava kaikki sellaiset todistukset, luvat ym. myyjän hankittavaksi kuuluvat asiakirjat. jotka ovat tarpeen tavarán välitöntä käyttöönottoa varten

8. Asiakirjat, oikeudet ja luottamuksellisuus

- 8.1. Kaikki tavarán valmistamista varten tarvittavat piirustukset ja tekniset asiakirjat, jotka ostaja ja myyjä ennen tai jälkeen sopimuksenteon luovuttavat toisilleen, jäävät asiakirjan luovuttajan omaisuudeksi. Vastaanottaja ei saa ilman luovuttajan suostumusta käyttää niitä eikä antaa niistä tietoja kolmannelle henkilölle.
- 8.2. Myyjän on luovutettava ostajalle riittävän ajoissa ostajan asennus-, korjaus-, huoltoja käyttötoiminnassa tarvittavat hankintaan kuuluvat piirustukset ja ohjeet sekä muut tiedot ja asiakirjat. Luovutetut asiakirjat jäävät ostajalle.

- 8 3. Kumpikin osapuoli vastaa toimittamiensa suunnitelmien ja asiakirjojen sekä näiden perusteena olevien tietojen oikeellisuudesta.
- 8 4. Myyjä vastaa patentti- ja muita suojaoikeuksia koskevista vaatimuksista ja velvoitteista niin, ettei niistä aiheudu ostajalle kustannuksia ja haittaa.
- 8 5. Myyjä ei saa antaa hankintaa koskevaa tietoa kolmannelle osapuolelle ilman ostajan lupaa, ellei tietojen antaminen ole tarpeen sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi.
- Myyjä ei saa myöskään käyttää sopimusta tai ostajan nimeä markkinoinnissa ilman ostajan lupaa.

9. Toimitusta edeltävät tarkastukset ja valvonta sekä vastaanottotarkastukset

- 9.1. Ostajalla on oikeus suorittaa tavaran tarkastuksia ennen sen toimitusta. 9.2 Ostajan ennen kaupantekoa tai ennen tavaran toimittamista suorittamat tarkastukset ja valvonta eivät vähennä myyjän velvollisuuksia ja vastuuta.
- 9.3. Kun tavara on toimitettu, ostaja suorittaa vastaanottotarkastuksen niin pian kuin olosuhteet sen sallivat. Ostajalla on oikeus suorittaa vastaanottotarkastuksia myös myyjän luona.
- Jos tavarassa on virhe, ostajan tulee ilmoittaa virheestä myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on havainnut virheen.
- 9.4. Myyjän on kustannuksellaan asetettava ostajan käyttöön tavanomaisissa tarkastuksissa tarvittavat tilat, välineet ja apuhenkilöstö.
- 9.5. Myyjän on kustannuksellaan poistettava tarkastuksessa havaitut virheet.
- Ostaja ei ole velvollinen hyvittämään myyjälle niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat tavanomaisessa tarkastuksessa käyttökelvottomiksi tulleista tai arvoltaan alentuneista tavaroista ja tarvikkeista.
- 9.6. Kumpikin osapuoli vastaa tarkastuksesta aiheutuvista edustajiensa kuluista.
- Jos tavara tai tavaraerä ei suoritetussa tarkastuksessa täytä sille asetettuja vaatimuksia, vastaa myyjä kaikista tarkastuksen, käsittelyn

ja kuljetuksen mahdollisen uusimisen ostajalle aiheuttamista kustannuksista.

10. Toimitusaika ja viivästyminen

10.1. Toimitusaika luetaan alkavaksi sopimuksen syntymispäivästä. Ilman ostajan suostumusta tavaraa tai sen osaa ei saa toimittaa ennen sovittua toimitusajankohtaa.

10.2. Tavara katsotaan toimitetuksi sinä ajankohtana, kun se on toimitettu toimitusehdon mukaisesti sellaisessa kunnossa, että se voidaan hyväksyä vastaanottotarkastuksessa.

10.3. Myyjän todetessa, ettei hän voi noudattaa sovittua toimitusaikaa tai että tällainen viivästys näyttää todennäköiseltä, on hänen viipymättä ilmoitettava kirjallisesti ostajalle viivästymisen syy ja uusi toimitusajankohta.

10.4. Toimituksen viivästyessä ostajalla on oikeus viivästyssakkoon osoittamatta, että viivästyksestä on aiheutunut vahinkoa. Viivästyssakko on suuruudeltaan 0,5 prosenttia jokaiselta alkavalta 7 vuorokauden pituiselta ajanjaksolta, jolla myyjä ylittää sovitun toimitusajan. Viivästyssakko lasketaan sellaisen tavarán tai sen osan hinnasta, jota ei ole viivästymisen takia voitu ottaa tarkoitettuun käyttöön, ja sitä peritään enintään 15 viikolta. Ostajalla on oikeus vähentää viivästyssakot myyjälle tapahtuvista maksu-suorituksista.

10.5. Viivästyssakkoa laskettaessa asentamisessa, käyttöönotossa ja käytössä tarvittavien

piirustusten ja kirjallisena annettavien tietojen myöhästyminen rinnastetaan toimituksen viivästymiseen.

10.6 Jos viivästyminen johtuu myyjän tuottamuksesta, on ostajalla oikeus saada myyjältä korvaus viivästyksen aiheuttamista välittömistä kuluista ja vahingoista, siltä osin kuin ne ylittävät 10.4 kohdan mukaisen viivästyssakon. Viivästyssakon ja korvauksen yhteissumma ei saa kuitenkaan ylittää viivästyssakon laskemisen perusteena olevaa tavarán hintaa. Vahingonkorvaus suoritetaan kuitenkin täysimääräisenä, mikäli viivästyminen johtuu myyjän törkeästä tuottamuksesta.

10.7. Mikäli viivästys johtuu muusta kuin ostajan tuottamuksesta, on myyjä velvollinen maksamaan viivästysajalta vuotuista korkoa 12 prosenttia saamansa ennakon silta osalta, joka vastaa 10.4 kohdassa tarkoitettua viivästynyttä tavaraa. Ostajalla on oikeus vähentää korot myyjälle tapahtuvista maksusuorituksista

11. Vapauttamisperusteet

11.1. Vapauttamisperusteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja joka on sopijapuolista riippumaton, eikä sen estävää vaikutusta voida poistaa ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisen suorittama pakko-otto tai takavarikko julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energiajakelun keskeytys, työselkkaus tai tulipalo tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen sopijapuolista riippumaton syy.

11.2. Alihankkijan viivästys katsotaan vapauttamisperusteeksi vain siinä tapauksessa, että alihankkijan viivästys johtuu kohdassa 11.1 tarkoitetusta esteestä eikä alihankintaa voida ilman kohtuutonta ajanhukkaa tai kustannuksia suorittaa muualta.

11.3. Jos sopimusvelvoitteen toteuttaminen viivästyy jostakin kohdissa 11.1 ja 11.2 mainitusta syystä taikka toisen sopijapuolen teon tai laiminlyönnin johdosta. sopimusvelvoitteen täyttämisen aikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.

11.4. Sopijapuolten on viipymättä ilmoitettava kohdassa 11.3 tarkoitetusta sopimusvelvoitteensa täyttämisen siirtymisestä kirjallisesti toiselle sopijapuolelle. Sopijapuolten on myös viipymättä kirjallisesti ilmoitettava toiselle esteen lakkaamisesta, jonka jälkeen sopijapuolten on viimeistään sovittava sen vaikutuksesta toimitukseen.

12. Vaaranvastuu ja omistusoikeuden siirtyminen sekä vakuuttaminen

- 12.1. Vaaranvastuu siirtyy ostajalle silloin kun tavara on sopimusehtojen mukaisesti luovutettu. Ellei tavaraa ostajan viivästyksen vuoksi ole oikeana aikana luovutettu, vaaranvastuu siirtyy ostajalle hetkellä, jolloin luovuttamisen olisi viimeistään pitänyt tapahtua edellyttäen, että myyjä on tehnyt sen, mitä luovuttaminen häneltä edellyttää ja asiasta on kirjallisesti ilmoitettu.
- 12.2. Omistusoikeus tavaraan siirtyy ostajalle viimeistään silloin, kun vaaranvastuu siirtyy.
- 12.3. Tavaraa, jonka vaaranvastuu sopimuksen mukaan kuuluu ostajalle, ei saa vakuuttaa ostajan kustannuksella.
- 12.4. Myyjällä on kuitenkin vastuu ostajan omistamista tavaroista, osista ja tarvikkeista, jotka ostaja on luovuttanut hänen haltuunsa säilytystä, korjausta tai jatkojalostusta varten.

13. Takuut ja tavarän virhe

- 13.1. Ellei alalle vakiintuneen käytännön perusteella ole toisin sovittu, takuu aika on 12 kuukautta. Takuu aika alkaa siitä päivästä, jona ostaja on hyväksynyt ja vastaanottanut tavarän.
- 13.2. Myyjä on velvollinen viipymättä tiedon saatuaan kustannuksellaan poistamaan kaikki takuu aikana ilmenevät virheet tai toimittamaan uuden tavarän virheellisen tilalle. Myyjän vastuu ei ulotu virheisiin, jotka ovat aiheutuneet tavanomaisesta kulumisesta tai ostajan tuottamuksesta.
- 13.3. Takuun perusteella vaihdetulle tavaralle tai sen korjatulle tai uusitulle osalle alkaa uusi alkuperäisen pituinen takuu aika asennuksen ja korjauksen jälkeen. Muilta osin tavarän takuu aika pitenee sillä aikamäärällä, jona sitä ei sanotun virheen vuoksi ole voitu käyttää. Takuuajan pituus on kuitenkin enintään kaksinkertainen kohdan 13.1 perusteella sovittuun verrattuna, ellei toisin sovita tai kohdan 13.4 perusteella muuta johdu.
- 13.4. Jos takuu aikainen virhe johtuu ilmeisestä suunnitteluvirheestä ja on perusteltua syytä olettaa että se tulee esiintymään muissakin tavaroissa myyjä on velvollinen korjaamaan tämän virheen kaikista toimitetuista ja toimitettavista tavaroista.

- 13.5. Myyjä on takuuajan jälkeenkin velvollinen viipymättä tiedon saatuaan kustannuk-sellaan poistamaan sellaiset tavarassa ilmenevät virheet, jotka ostaja näyttää olleen tavarassa kun vaaranvastuu siirtyi ja joita ostaja ei ole kohtuudella voinut havaita vastaanottotarkastuksessa eikä takuuajana.
- 13.6. Mikäli myyjä ei oikaise virhettä, ostaja on myyjälle ilmoitettuaan oikeutettu tekemään tai teettämään tarpeelliset korjaukset myyjän vastuulla ja kustannuksella.
- 13.7. Mikäli kohtien 13.1-13.5 tapauksissa virhe johtuu myyjän tuottamuksesta, ostajalla on oikeus saada myyjältä korvaus ,virheen aiheuttamista välittömistä kuluista ja vahingosta. Vahingonkorvaus ei kuitenkaan saa ylittää tavarán hintaa. Mikäli virhe johtuu myyjän törkeästä tuottamuksesta, vahingonkorvaus suoritetaan kuitenkin täysimääräisenä.

14. Varaosat ja huolto

- 14.1. Myyjä takaa koneille ja laitteille asianmukaisen tavarán yleistä käyttöikää vastaavan varaosien saannin sekä huollon Suomessa kulloinkin vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisin hinnoin ja ehdoin.

15. Alihankinnat ja sopimuksen siirtäminen

- 15.1. Myyjällä ei ole oikeutta ilman ostajan suostumusta osaksikaan siirtää sopimusta kolmannelle. Tämä ei kuitenkaan estä myyjää käyttämästä alihankkijoita.
- 15.2. Jos myyjän henkilössä tapahtuu olennainen muutos, on siitä viipymättä ilmoitettava ostajalle sekä samalla vakuuttavasti osoitettava sopimuksen täyttämisen edellytysten jatkuva voimassaolo

16. Sopimuksen purkaminen

- 16.1. Kumpikin sopijapuoli saa purkaa sopimuksen, mikäli sopimuksen täyttäminen todetun vapauttamisperusteen jatkumisen johdosta viivästyy yli 6 kuukautta. Ostaja saa aina purkaa sopimuksen edellä mainitusta määräajasta riippumatta, mikäli viivästymisellä on hänelle olennainen merkitys ja myyjä käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää.

- 16.2. Ostaja saa purkaa sopimuksen siltä osin kuin se koskee tavaraa, jota ei ole voitu ottaa tarkoitettuun käyttöön, jos a) myyjän suoritus ei ole sopimuksen mukaista eikä virhettä ostajan huomautuksesta huolimatta viipymättä oikaista;
- b) myyjä ei täytä sopimusta sovitussa määräajassa eikä näytä toteen, että sopimuksen täyttämättä jättäminen johtuu todetusta vapauttamisperusteesta tai ostajan syystä, ja viivästystä on kestänyt enemmän kuin $\frac{1}{3}$ sovitusta toimitusajasta, kuitenkin vähintään 14 päivää tai milloin toimitusaika on yli vuoden enemmän kuin 4 kuukautta. Ostaja saa aina purkaa sopimuksen edellä mainituista määräajoista riippumatta, mikäli viivästyksellä on hänelle olennainen merkitys ja myyjä käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää;
- c) myyjän havaitaan olevan sellaisessa taloudellisessa tilassa tai hankinnan suorittamisen sellaisessa vaiheessa, ettei voida odottaa myyjän täyttävän sopimuksen mukaisia velvoitteita.
- 16.3. Sopimuksen purkautuessa ostajalla on 16.1 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta oikeus saada myyjältä kohdan 10.4 mukaisen viivästyssakon lisäksi korvaus sopimuksen täyttämättä jättämisestä johtuneista välittömistä kuluista ja vahingoista. Viivästyssakon ja korvauksen yhteissumma ei kuitenkaan saa ylittää viivästyssakon laskemisen perusteena olevaa tavarain hintaa. Vahingonkorvaus suoritetaan kuitenkin täysimääräisenä, mikäli viivästyminen tai virhe johtuu myyjän törkeästä tuottamuksesta.
- 16.4. Jos ostaja on maksanut ennakkoa tai antanut myyjän käytettäväksi raaka- tai tarveaineita, myyjä suorittaa sopimuksen purkautuessa ostajalle takaisin saamansa ennakon ja sille vuotuista korkoa 12 prosenttia laskettuna ennakon suorituspäivästä takaisinmaksupäivään, sekä palauttaa saamansa raaka- ja tarveaineet tai suorittaa niiden käyvän arvon mukaisen korvauksen ja korkoa kuten edellä on mainittu.

17. Ostajan vahingonkorvausvelvollisuus

- 17.1. Myyjällä ei ole oikeutta saada ostajalta korvausta sopimusrikkomuksesta aiheutuneista välillisistä kuluista ja vahingoista. Myyjällä on kuitenkin oikeus saada korvaus välittömistä kuluista ja vahingoista, mikäli ne aiheutuvat ostajan tuottamuksesta, ei kuitenkaan enempää kuin sopimusrikkomuksen kohteena olevan tavarain hintaa.

18. Erimielisyydet

- 18.1. Sopimuksen tulkinnassa ja riitojen ratkaisemisessa sovelletaan sopimuksen tekohetkellä Suomessa voimassa olevaa oikeutta.
- 18.2. Sopimuksista johtuvat riitaisuudet, joita ei saada sopijapuolten kesken sovituiksi, jätetään yleisen alioikeuden ratkaistaviksi.
- 18.3. Riita voidaan jättää välimiesoikeuden ratkaistavaksi mikäli osapuolet siitä sopivat.

19. Yleisiä määräyksiä

- 19.1. Sopimuksen syntymisen jälkeen on sopimus siihen kuuluvine liitteineen ainoa molemminpuolin tunnustettu asiakirja.
- 19.2. Kaikki sopimuksen täyttämistä koskevat ilmoitukset tehdään kirjallisesti, telexinä, telekopiona tai vastaavalla menetelmällä.
- 19.3. Kirjeenvaihdossa ja laskuissa on mainittava sopimuksen numero tai muu tunnus ja ostajan nimi, laskuissa myös tavaraerittely sekä toimitusosoite.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös julkisten hankintojen kynnysarvoista

Kauppa- ja teollisuusministeriö on päättänyt kynnysarvot ylittävistä tavara- ja palveluhankinnoista sekä rakennusurakoista annetun asetuksen (380/1998) 1 §:n sekä Euroopan yhteisöjen komission julkisten hankintojen kynnysarvoista 31.12.1999 tekemän päätöksen (1999/C 379/08) nojalla vahvistaa Suomessa sovellettaviksi seuraavat kynnysarvot:

Valtion viranomaiset, jotka on lueteltu Maailman kauppajärjestön julkisten hankintojen sopimuksen (GPA-sopimus) liitteessä 1:

Tavara- ja palveluhankinnat	828 311 mk 139 312 euro
- Ennakkoilmoitus	4 459 298 mk 750 000 euro
Rakennusurakat	29 728 650 mk 5 000 000 euro
- Ennakkoilmoitus	29 728 650 mk 5 000 000 euro

Muut valtion viranomaiset, alue- ja paikallishallinnon viranomaiset sekä muut julkishallintoon kuuluvat yksiköt:

Tavara- ja palveluhankinnat	1 189 146 mk 200 000 euro
- Ennakkoilmoitus	4 459 298 mk 750 000 euro
Rakennusurakat	29 728 650 mk 5 000 000 euro

- Ennakkoilmoitus	29 728 650 mk 5 000 000 euro
-------------------	---------------------------------

Vesi-, energia- ja liikennealan yksiköt:

Tavara- ja palveluhankinnat	2 378 292 mk 400 000 euro
-----------------------------	------------------------------

- Kausi-ilmoitus	4 459 298 mk 750 000 euro
------------------	------------------------------

Rakennusurakat	29 728 650 mk 5 000 000 euro
----------------	---------------------------------

- Kausi-ilmoitus	29 728 650 mk 5 000 000 euro
------------------	---------------------------------

Telealan yksiköt:

Tavara- ja palveluhankinnat	3 567 438 mk 600 000 euro
-----------------------------	------------------------------

- Kausi-ilmoitus	4 459 298 mk 750 000 euro
------------------	------------------------------

Rakennusurakat	29 728 650 mk 5 000 000 euro
----------------	---------------------------------

- Kausi-ilmoitus	29 728 650 mk 5 000 000 euro
------------------	---------------------------------

Edellä mainittuja kynnysarvoja sovelletaan 4.1.2000 alkaen toistaiseksi, kuitenkin enintään 31.12.2001 saakka. Kauppa- ja teollisuusministeriö julkaisee kynnysarvoista erillisen ilmoituksen Virallisen lehden Julkiset hankinnat –julkaisussa.

Ministeri

Kimmo Sasi

Ylitarkastaja

Eija Kontuniemi

LIITE 9

Hankintojen luokitus

Materiaali- ja palvelunimikkeistö luokitellaan yleensä kolmeen osaan (A, B, C).

A-nimike

A-hankinnoille on ominaista, että niillä on vaikutusta usealle toimialalle, hankinta on seurausta uudesta tai muuttuneesta toiminnasta tai hankinta edellyttää huomattavia B- tai C-hankintojen lisäystä tai muuttamista aiempaan nähden.

A-nimikkeitä ovat

- tuotteet, joilla on suuri strateginen merkitys
- harvoin ostettavat, yksikköhinnaltaan kalliit tuotteet
- tärkeät raaka-aineet tai tuotteet, joilla on suuri operatiivinen merkitys päätoimintaan
- tuotteet, jotka ovat vaikeasti saatavilla tai joissa hintavaihtelut ovat suuret
- tuotteet, joilla on laajaa merkitystä koko valtionhallinnossa
- yksikköhinnaltaan tai vuositasolla kynnysarvon ylittävät tuotteet

B-nimikkeet

B-nimikkeet ovat toiminnan vaatimia käyttöesineitä tai immateriaalisia oikeuksia ja niiltä vaaditaan toimintaan soveltuvuutta, saatavuutta tai muusta erityisestä syystä nimike on toiminnalle tärkeä

Tyypillisiä B-nimikkeitä ovat mm. atk-laitteet ja niiden oheislaitteet. B-nimikkeisiin sovelletaan hankintamenettelyjä, joiden tavoitteena on saada mm. volyymialennuksia, lisätä yhdenmukaisuutta, vähentää nimikkeiden määrää sekä saada järkevä tilausrytmi hankinnoille

C-nimikkeet

C-nimikkeitä ovat välittömän kulutuksen nimikkeet, jotka eivät kuulu A- ja B-nimikkeisiin. C-nimikkeet ovat yleisesti saatavilla olevia, laajasti yhteensopivia, hinnaltaan vähempiarvoisia sekä toiminnassa helposti korvattavissa toisella nimikkeellä tai toimintatavalla.